

Lagrådsremiss

Enklare mervärdesskatteregler vid försäljning av begagnade varor och gåva av livsmedel

---

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 2 juli 2026

Gunnar Strömmer

Jan Larsson
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att så kallad förenklad vinstmarginalbeskattning för mervärdesskatt utökas till att även avse varor vars inköpspris inte överstiger 10 000 kronor. Dessutom föreslås att gåvor av livsmedel till godkända gåvomottagare i vissa fall ska undantas från mervärdesskatt. Syftet med förslagen är att förenkla mervärdesskattereglerna och därmed minska den administrativa bördan för företag som säljer begagnade varor och ger bort livsmedel. Förslagen medför ändringar i mervärdesskattelagen (2023:200).

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2028.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200)	4
3	Ärendet och dess beredning	8
4	Beskattning av begagnade varor	8
4.1	Vinstmarginalbeskattning	8
4.1.1	Vinstmarginalbeskattning får tillämpas under vissa förutsättningar	9
4.1.2	Beräkningen av beskattningsunderlaget vid vinstmarginalbeskattning	10
4.1.3	Särskilda regler om avdragsrätt, räkenskaper och faktura gäller vid vinstmarginalbeskattning	12
4.2	Tillämpningen av förenklad vinstmarginalbeskattning utökas	12
4.3	Förenklad vinstmarginalbeskattning vid försäljning av andra varor	15
4.4	Bestämmelsen om negativ vinstmarginal förtydligas	16
5	Beskattning av livsmedelsdonationer	17
5.1	Livsmedelsdonationer uttagsbeskattas i många fall	17
5.1.1	Uttag av varor likställs med leverans av varor mot ersättning	18
5.1.2	Beskattningsunderlaget vid uttag av varor	19
5.1.3	Tillämplig skattesats och möjligheten att införa ett kvalificerat undantag	19
5.2	Ett kvalificerat undantag från skatteplikt för livsmedelsdonationer till vissa mottagare	20
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	24
7	Konsekvensanalys	26
7.1	Offentligfinansiella effekter	26
7.2	Effekter för företagen	27
7.3	Effekter för enskilda	31
7.4	Effekter för Skatteverket och allmänna förvaltningsdomstolar	32
7.5	Övriga effekter	32
8	Författningskommentar	33
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Enklare mervärdesskatteregler vid försäljning av begagnade varor och donation av livsmedel (SOU 2025:30)	38
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag	44
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	48

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200).

2 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200)

Härigenom föreskrivs i fråga om mervärdesskattelagen (2023:200)

dels att 10 kap. 1 §, 13 kap. 10 § och 20 kap. 14 och 15 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 10 kap. 39 a §, och närmast före 10 kap. 39 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om generell skatteplikt i 2 § och om undantag från skatteplikt som avser

- postområdet (4 och 5 §§),
- området för sjukvård och tandvård (6–13 §§),
- området för social omsorg (14 §),
- utbildningsområdet (15–18 §§),
- tjänster inom fristående grupper (19 §),
- massmedieområdet (20–27 §§),
- idrottsområdet (28 och 29 §§),
- kulturområdet (30 och 31 §§),
- försäkringsområdet (32 §),
- området för finansiella tjänster (33 §),
- sedlar, mynt, lotterier, gravskötsel och guld (34 §),
- fastighetsområdet (35 och 36 §§),
- leverans av vissa tillgångar (37–39 §§),
  - *överlåtelse av livsmedel utan ersättning till vissa mottagare (39 a §),*
- statens och kommuners uttag (40 och 41 §§),
- unionsinterna transaktioner (42–52 §§),
- import (53–63 §§),
- export (64–67 §§),
- tjänster i samband med export eller import av varor (68 §),
- fartyg och luftfartyg (69–77 §§),
- transaktioner som likställs med export (78–94 §§),
- förmedlingstjänster som avser vissa undantagna transaktioner eller transaktioner gjorda utanför EU (95 §),
- exportbutiker (96 §), och
- leverans till beskattningsbara personer som använder ett elektroniskt gränssnitt (97 §).

Undantag för överlåtelse av livsmedel utan ersättning till vissa mottagare

39 a §

Från skatteplikt undantas sådan överlåtelse av livsmedel utan ersättning som likställs med leverans av varor mot ersättning om mottagaren

1. är en godkänd gåvomottagare enligt lagen (2019:453) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva, och

2. främjar eller helt eller delvis bedriver sådan social hjälpverksamhet som avses i 7 kap. 4 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Med livsmedel avses de varor som omfattas av reducerad skattesats enligt 9 kap. 3 §.

13 kap.

10 §¹

En beskattningsbar person får göra avdrag för ingående skatt som är hänförlig till sådana transaktioner som avses i 6 och 8 §§, i den utsträckning den beskattningsbara personen använder varorna och tjänsterna för sina transaktioner inom landet som är undantagna från skatteplikt i enlighet med någon av följande bestämmelser i 10 kap.:

- 13 § om läkemedel,
- 26 § första stycket 2 om framställning och distribution av periodiska publikationer,
- 34 § 4 om leverans av guld till Sveriges riksbank,
  - 39 a § om överlåtelse av livsmedel utan ersättning till vissa mottagare,
- 42 eller 46 § om unionsinterna leveranser av varor,
- 52 § om transporttjänster – Azorerna och Madeira,
- 63 § om tjänster som ingår i beskattningsunderlaget för import,
- 64, 65, 66 eller 67 § om export,
- 68 § om tjänster i samband med export eller import av varor,
- 69 eller 70 § om leverans av fartyg eller luftfartyg och utrustning till dessa,
  - 71 eller 72 § om varor för förbrukning och försäljning ombord på fartyg och luftfartyg,
  - 73 § om varor för förbrukning och försäljning ombord på krigsfartyg,
  - 74 § om tjänster som avser fartyg eller luftfartyg,
  - 75 § om tjänster av mäklare och andra förmedlare,

¹ Senaste lydelse 2024:556.

- 76 eller 77 § om vissa leveranser av varor avseende fartyg och luftfartyg,
  - 78 § om leverans av motorfordon till utländska beskickningar m.fl.,
  - 84 § om leverans av varor till beskickningar, konsulat, EU-organ och andra internationella organisationer,
  - 88 § om leverans av varor till Europeiska kommissionen, EU-organ eller byråer för att hantera covid-19-pandemin,
  - 89, 90 eller 91 § om tjänster som tillhandahålls EU, EU-organ och andra internationella organisationer,
  - 92 § om väpnade styrkor som tillhör ett annat EU-land,
  - 93 eller 93 a § om väpnade styrkor som tillhör part i Nato,
  - 94 § om vissa väpnade styrkor stationerade på Cypern,
  - 95 § om förmedlingstjänster som avser vissa undantagna transaktioner eller transaktioner gjorda utanför EU,
  - 96 § om exportbutiker, eller
  - 97 § om leveranser vid användning av ett elektroniskt gränssnitt.
- Första stycket gäller även sådana transaktioner som är undantagna från skatteplikt i enlighet med 11 kap. 4 och 5 §§ om varor i vissa lager.

20 kap.

14 §

När flera varor köps eller säljs samtidigt utan att de enskilda varornas pris är känt, utgörs beskattningsunderlaget av den sammanlagda vinstmarginalen för sådana varor, minskad med den mervärdesskatt som hänför sig till vinstmarginalen, under redovisningsperioden enligt 26 kap. 10–16 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244), om inte annat följer av tredje stycket. Om olika skattesatser är tillämpliga, ska beskattningsunderlaget fördelas efter skattesats. Om det behövs får fördelningen bestämmas genom uppdelning efter skälig grund.

Om inköp eller försäljningar av varor enligt första stycket utgör den *huvudsakliga* delen av en återförsäljares inköp eller försäljningar under redovisningsperioden, får även andra leveranser som avses i 2 eller 4 § ingå i beskattningsunderlaget.

Första och andra styckena gäller i fråga om motorfordon bara om de har förvärvats för att efter skrotning säljas i delar.

När flera varor köps eller säljs samtidigt utan att de enskilda varornas pris är känt *eller när en vara vars inköpspris inte överstiger 10 000 kronor köps eller säljs*, utgörs beskattningsunderlaget av den sammanlagda vinstmarginalen för sådana varor, minskad med den mervärdesskatt som hänför sig till vinstmarginalen, under redovisningsperioden enligt 26 kap. 10–16 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244), om inte annat följer av tredje stycket. Om olika skattesatser är tillämpliga, ska beskattningsunderlaget fördelas efter skattesats. Om det behövs får fördelningen bestämmas genom uppdelning efter skälig grund.

Om inköp eller försäljningar av varor enligt första stycket utgör den *så gott som uteslutande* delen av en återförsäljares inköp eller försäljningar under redovisningsperioden, får även andra leveranser som avses i 2 eller 4 § ingå i beskattningsunderlaget.

15 §

Om värdet av inköp av varor som avses i 14 § under en redovisningsperiod överstiger värdet av försäljningar av sådana varor under perioden, får det överskjutande beloppet läggas till värdet av inköpen under *en* efterföljande *period*, om beskattningsunderlaget bestäms enligt 14 § första eller andra stycket och inköpen är hänförliga till samma skattesats.

Om värdet av inköp av varor som avses i 14 § under en redovisningsperiod överstiger värdet av försäljningar av sådana varor under perioden, får det överskjutande beloppet läggas till värdet av inköpen under *den* efterföljande *perioden*, om beskattningsunderlaget bestäms enligt 14 § första eller andra stycket och inköpen är hänförliga till samma skattesats.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2028.
  2. För varor som har levererats till en beskattningsbar återförsäljare före ikraftträdandet gäller 20 kap. 14 § första stycket i den äldre lydelsen.
  3. I övrigt gäller äldre bestämmelser fortfarande för mervärdesskatt som avser beskattningsbara transaktioner för vilka den beskattningsgrundande händelsen inträffat före ikraftträdandet.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 15 februari 2024 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över de mervärdesskatteregler som gäller vid försäljning av begagnade varor och beskattningsbara personers gåva av varor (dir. 2024:15). Syftet var att utreda om regelverket kan förenklas och bli mer förutsebart för att bland annat minska den administrativa bördan för berörda företag, vilket i sin tur kan bidra till att produkter används på ett mer effektivt och hållbart sätt. I mars 2025 lämnade utredningen över sitt betänkande Enklare mervärdesskatteregler vid försäljning av begagnade varor och donation av livsmedel (SOU 2025:30) till regeringen. En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1*. Betänkandets lagförslag finns i *bilaga 2*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2025/00744).

I denna lagrådsremiss behandlas betänkandets lagförslag.

4 Beskattning av begagnade varor

4.1 Vinstmarginalbeskattning

Reglerna om mervärdesskatt är i stor utsträckning harmoniserade inom EU och grunden för det gemensamma regelverket är rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (mervärdesskattedirektivet). I Sverige har mervärdesskattedirektivet genomförts främst genom mervärdesskattelagen (2023:200), förkortad ML.

Bestämmelserna om vinstmarginalbeskattning utgör en särskild ordning för beskattning av vinstmarginalen vid beskattningsbara återförsäljares leveranser av begagnade varor, konstverk, samlarföremål eller antikviteter. Den särskilda ordningen avviker från de allmänna bestämmelserna om mervärdesskatt genom att beskattningsunderlaget bestäms enligt en särskild metod som innebär att mervärdesskatten beräknas på återförsäljarens vinstmarginal, i stället för som i normalfallet på hela försäljningspriset.

Mervärdesskattesystemet bygger på att skatt tas ut i varje led i en tillverknings- och distributionskedja och att varje beskattningsbar person i kedjan får dra av den ingående skatt som betalats till tidigare led. På så sätt tas mervärdesskatt endast ut på det mervärde som tillförs i varje led och den slutliga skattebördan övervältras till slutkonsumenten som inte har rätt till avdrag för ingående skatt, exempelvis en privatperson. Om en slutkonsument på nytt för ut en tidigare slutligt beskattad vara i handeln genom att sälja den till en beskattningsbar återförsäljare finns ingen ingående mervärdesskatt som återförsäljaren kan göra avdrag för. När återförsäljaren säljer vidare varan innebär en tillämpning av de allmänna bestämmelserna att mervärdesskatt tas ut på hela försäljningspriset.

Eftersom återförsäljaren inte har kunnat dra av någon ingående mervärdesskatt leder det till att mervärdesskatt tas ut med ett högre belopp än det mervärde som faktiskt tillförts hos återförsäljaren. Bestämmelserna om vinstmarginalbeskattning syftar till att uppnå en beskattning som endast avser det mervärde som faktiskt tillförts i återförsäljarens led. Detta sker genom att mervärdesskatten endast beräknas på återförsäljarens vinstmarginal, det vill säga skillnaden mellan försäljningspriset och inköpspriset.

De särskilda bestämmelserna om beskattning av vinstmarginalen vid leverans av begagnade varor, konstverk, samlarföremål eller antikviteter finns i avsnitt XII, kapitel 4, artiklarna 311–325 i mervärdesskattedirektivet. I svensk rätt finns bestämmelserna i 20 kap. ML.

4.1.1 Vinstmarginalbeskattning får tillämpas under vissa förutsättningar

Tillämpning av vinstmarginalbeskattning förutsätter att tre grundläggande kriterier är uppfyllda: förvärvskriteriet, varukriteriet och återförsäljarkriteriet.

Återförsäljarkriteriet innebär att bestämmelserna om vinstmarginalbeskattning endast får tillämpas av den som är en beskattningsbar återförsäljare. Enligt 20 kap. 10 § första stycket ML avses med beskattningsbar återförsäljare en beskattningsbar person som inom ramen för sin ekonomiska verksamhet förvärvar, använder eller importerar begagnade varor, konstverk, samlarföremål eller antikviteter i syfte att sälja dem vidare. Med beskattningsbar återförsäljare avses också enligt 20 kap. 10 § andra stycket ML den beskattningsbara person som handlar i eget namn för en annan persons räkning inom ramen för ett avtal enligt vilket provision ska betalas vid köp eller försäljning. Bestämmelserna genomför artikel 311.1.5 i mervärdesskattedirektivet.

Varukriteriet innebär att bestämmelserna om vinstmarginalbeskattning endast får tillämpas vid en beskattningsbar återförsäljares leverans av vissa särskilt angivna varor. Bestämmelserna gäller alltså inte alla varor, utan endast begagnade varor, konstverk, samlarföremål och antikviteter. Vad som avses med dessa varor regleras i 20 kap. 6–9 §§ ML. Bestämmelserna genomför artikel 311.1.1–4 i mervärdesskattedirektivet.

För att bestämmelserna om vinstmarginalbeskattning ska kunna tillämpas krävs även att det så kallade förvärvskriteriet i 20 kap. 2 § ML är uppfyllt. Detta innebär att bestämmelserna i kapitlet tillämpas vid en beskattningsbar återförsäljares leverans av begagnade varor, konstverk, samlarföremål eller antikviteter, om dessa levererats till återförsäljaren inom EU av någon av de uppräknade personerna i punkterna 1–5. Förvärvet ska ha skett från någon som inte själv haft avdragsrätt för ingående skatt vid sitt förvärv av varan. Om säljaren debiterat mervärdesskatt enligt de allmänna bestämmelserna får återförsäljaren inte tillämpa vinstmarginalbeskattning vid sin vidareförsäljning av varan. Bestämmelserna genomför artikel 314 i mervärdesskattedirektivet. I 20 kap. 4 § ML finns ett särskilt undantag från förvärvskriteriet. Om den beskattningsbara återförsäljaren begär det ska Skatteverket besluta att

återförsäljaren ska tillämpa bestämmelserna i kapitlet vid leverans av konstverk, samlarföremål och antikviteter som återförsäljaren själv har importerat eller konstverk som återförsäljaren har förvärvat från upphovsmannen eller dennes dödsbo eller av en annan beskattningsbar person än en beskattningsbar återförsäljare. Ett sådant beslut är tidsbegränsat och gäller till utgången av det andra året efter det år då beslutet fattades. Bestämmelserna genomför artikel 316 i mervärdesskattedirektivet.

Även om förutsättningarna för att tillämpa vinstmarginalbeskattning är uppfyllda har en beskattningsbar återförsäljare alltid rätt att i stället tillämpa de allmänna bestämmelserna om mervärdesskatt. Bestämmelserna om vinstmarginalbeskattning är alltså frivilliga att tillämpa, se 20 kap. 5 § ML och artikel 319 i mervärdesskattedirektivet.

4.1.2 Beräkningen av beskattningsunderlaget vid vinstmarginalbeskattning

Vid vinstmarginalbeskattning utgörs beskattningsunderlaget av den beskattningsbara återförsäljarens vinstmarginal. Som utgångspunkt gäller att vinstmarginalen ska beräknas för varje enskild såld vara, så kallad normal vinstmarginalbeskattning. Mervärdesskattedirektivet ger även medlemsstaterna möjlighet att införa bestämmelser om en förenklad metod för beräkning av beskattningsunderlaget, så kallad förenklad vinstmarginalbeskattning. Vid förenklad vinstmarginalbeskattning behöver återförsäljaren inte beräkna vinstmarginalen för varje enskild vara, utan ska i stället beräkna en sammanlagd vinstmarginal för varor som köps och varor som säljs under en viss period. Sverige har valt att införa bestämmelser om förenklad vinstmarginalbeskattning.

Beskattningsunderlaget vid normal vinstmarginalbeskattning

Bestämmelser om normal vinstmarginalbeskattning finns i 20 kap. 11 § ML som genomför artikel 315 i mervärdesskattedirektivet. Vid normal vinstmarginalbeskattning utgörs beskattningsunderlaget av återförsäljarens vinstmarginal minskad med den mervärdesskatt som hänför sig till vinstmarginalen. Vinstmarginalen utgörs av skillnaden mellan en varas försäljningspris och varans inköpspris.

Normal vinstmarginalbeskattning innebär alltså att vinstmarginalen och därmed beskattningsunderlaget beräknas för varje enskild vara. Den beskattningsbara återförsäljaren måste därför identifiera inköpspriset och försäljningspriset för den enskilda varan. För varor som skänkts till återförsäljaren finns inget inköpspris. Det innebär att vid beräkningen av vinstmarginalen är inköpspriset 0 kronor. För det fall inköpspriset för en vara i stället överstiger försäljningspriset för samma vara finns ingen vinstmarginal som kan beskattas. När normal vinstmarginalbeskattning tillämpas får en sådan förlust, eller med andra ord negativ vinstmarginal, som uppkommit vid försäljningen av en vara inte räknas av mot vinst som uppkommit vid försäljningen av en annan vara, se 20 kap. 13 § ML.

Beskattningsunderlaget vid förenklad vinstmarginalbeskattning

Mervärdesskattedirektivets bestämmelser

För att förenkla uttaget av skatt får medlemsstaterna enligt artikel 318.1 i mervärdesskattedirektivet, efter samråd med mervärdesskattekommittén, för vissa transaktioner eller vissa kategorier av beskattningsbara återförsäljare föreskriva att beskattningsunderlaget för leveranser av varor som omfattas av ordningen för beskattning av vinstmarginal ska fastställas för varje beskattningsperiod för vilken den beskattningsbara återförsäljaren ska lämna mervärdesskattedeclaration, så kallad förenklad vinstmarginalbeskattning. I sådana fall ska beskattningsunderlaget för leveranser av varor för vilka en och samma mervärdesskattesats tillämpas vara den beskattningsbara återförsäljarens sammanlagda vinstmarginal efter avdrag av den mervärdesskatt som belöper på denna vinstmarginal. Av artikel 318.2 följer att den sammanlagda vinstmarginalen ska utgöras av skillnaden mellan summan av försäljningspriserna och summan av inköpspriserna för sådana leveranser och inköp av varor som omfattas av bestämmelserna om vinstmarginalbeskattning och som gjorts under perioden. Enligt artikel 318.3 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de beskattningsbara personer som tillämpar det förenklade förfarandet inte uppnår fördelar som de inte är berättigade till eller lider oberättigad skada.

Mervärdesskattelagens bestämmelser

Sverige har med stöd av artikel 318 i mervärdesskattedirektivet infört bestämmelser om förenklad vinstmarginalbeskattning. Bestämmelserna om förenklad vinstmarginalbeskattning finns i 20 kap. 14 § ML.

Enligt paragrafens första stycke ska förenklad vinstmarginalbeskattning tillämpas när flera varor köps eller säljs samtidigt utan att de enskilda varornas pris är känt. I dessa fall utgörs beskattningsunderlaget av den sammanlagda vinstmarginalen för sådana varor, minskad med den mervärdesskatt som hänför sig till vinstmarginalen, under en redovisningsperiod. Om olika skattesatser är tillämpliga ska beskattningsunderlaget fördelas efter skattesats. Om det behövs får fördelningen bestämmas genom uppdelning efter skälig grund.

Av paragrafens andra stycke följer att om inköp eller försäljningar av varor enligt första stycket utgör den huvudsakliga delen av en återförsäljares inköp eller försäljningar under redovisningsperioden, får även andra leveranser som avses i 2 eller 4 § ingå i beskattningsunderlaget.

Enligt paragrafens tredje stycke gäller första och andra styckena i fråga om motorfordon bara om de har förvärvats för att efter skrotning säljas i delar.

Av 20 kap. 15 § ML följer att om värdet av inköp av varor som avses i 14 § under en redovisningsperiod överstiger värdet av försäljningar av sådana varor under perioden, får det överskjutande beloppet läggas till värdet av inköpen under en efterföljande period, om beskattningsunderlaget bestäms enligt 14 § första eller andra stycket och inköpen är hänförliga till samma period.

4.1.3 Särskilda regler om avdragsrätt, räkenskaper och faktura gäller vid vinstmarginalbeskattning

I 20 kap. 16–18 §§ ML finns bestämmelser om begränsning av rätten till avdrag (jfr artiklarna 320, 322 och 323 i mervärdesskattedirektivet).

Av 20 kap. 19 § ML följer att den som redovisar mervärdesskatt både enligt de allmänna bestämmelserna om mervärdesskatt och enligt 20 kap. ML är skyldig att i sina räkenskaper särskilja de transaktioner som hänför sig till leveranser som vinstmarginalbeskattas (jfr artikel 324 i mervärdesskattedirektivet).

Om beskattning sker enligt bestämmelserna om vinstmarginalbeskattning får enligt 20 kap. 20 § ML varken skattens belopp eller underlag för beräkning av beloppet anges i fakturan (jfr artikel 325 i mervärdesskattedirektivet).

4.2 Tillämpningen av förenklad vinstmarginalbeskattning utökas

Regeringens förslag

Vid vinstmarginalbeskattning ska varor vars inköpspris inte överstiger 10 000 kronor omfattas av den förenklade metoden för beräkning av beskattningsunderlaget.

Utredningens förslag

Förslaget från utredningen stämmer i sak överens med regeringens, men har en annan redaktionell utformning.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna, bland annat *FAR*, *Skatteverket*, *Srf konsulterna* och *Tillväxtverket*, tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. *Näringslivets Skattedelegation (NSD)*, till vars yttrande *Svenskt Näringsliv* ansluter sig, och *Svensk Handel* välkomnar förslaget men anser att det är alltför begränsat, komplicerat och inte beaktar de olika behoven i begagnathandeln. NSD och Svensk Handel efterfrågar i stället bestämmelser liknande de som finns i vissa andra EU-medlemsstater och som möjliggör en mycket bredare, enklare och frivillig tillämpning av förenklad vinstmarginalbeskattning. Även *Företagarna* och *Naturvårdsverket* för fram att en bredare tillämpning av förenklad vinstmarginalbeskattning hade varit önskvärt.

Ekobrottsmyndigheten för fram att förslaget innebär att inköp av begagnade varor till relativt höga värden kan redovisas utan att specificeras och eftersom inköpen sker från personer som inte omfattas av mervärdesskattegränserna blir också kontrollmöjligheterna av tidigare led mycket begränsade, vilket ökar risken för exempelvis penningtvätt. Myndigheten ser en betydande risk för att förslaget förenklar en överföring av brottsvinster till den legala ekonomin.

Avfall Sverige för fram att förslaget inte kommer få någon avsevärd effekt när det gäller ökad återanvändning av begagnade varor.

Småföretagarnas riksförbund anser att förslaget innebär en mycket begränsad förändring och att större förändringar krävs för att påverka den cirkulära ekonomin. *Återvinningsindustrierna* är positiva till förslaget, särskilt eftersom det väntas leda till att jämna ut konkurrensförhållandena mellan begagnade och nyproducerade varor. *Forum – idéburna organisationer med social inriktning* framhåller att idéburna organisationer, till skillnad från kommersiella aktörer, inte drivs av vinstintresse och att idéburna verksamheter riskerar att trängas undan om kommersiella aktörer ges oproportionerliga konkurrensfördelar. I likhet med *Giva Sverige* understryker Forum vikten av att bevaka förslagets effekter även för idéburen second hand i relation till kommersiella aktörer.

Synpunkter som gäller förslagets effekter och konsekvensutredningen behandlas främst i konsekvensanalysen, se avsnitt 7.

Skälen för regeringens förslag

Vid förenklad vinstmarginalbeskattning behöver den beskattningsbara återförsäljaren inte följa inköps- och försäljningspriset för varje enskild vara. Denna metod för att beräkna beskattningsunderlaget innebär därför en enklare administrativ hantering för återförsäljaren jämfört med normal vinstmarginalbeskattning.

Möjligheten för medlemsstaterna att införa bestämmelser om förenklad vinstmarginalbeskattning styrs av mervärdesskattedirektivet. Enligt artikel 318.1 i direktivet får medlemsstaterna föreskriva en periodvis beräkning av beskattningsunderlaget för vissa transaktioner eller vissa kategorier av beskattningsbara återförsäljare i syfte att förenkla uttaget av skatt. Regeringen instämmer i utredningens bedömning att en sådan periodvis beräkning av beskattningsunderlaget endast bör kunna tillämpas när det finns svårigheter att beräkna vinstmarginalen för enskilda varor. Samma bedömning gjordes även vid införandet av nuvarande bestämmelser (prop. 1994/95:202 s. 50).

Enligt nuvarande bestämmelser i 20 kap. 14 § första stycket ML ska förenklad vinstmarginalbeskattning tillämpas när flera varor köps eller säljs samtidigt utan att de enskilda varornas pris är känt. Eftersom det i dessa fall inte finns något individuellt inköps- eller försäljningspris är det uppenbart att det finns svårigheter att beräkna de enskilda varornas vinstmarginal.

Regeringen anser i likhet med utredningen att det även i fråga om andra varor kan finnas svårigheter för en beskattningsbar återförsäljare att beräkna de enskilda varornas vinstmarginal. För varor med ett lägre värde kan kostnaden för att följa varje enskild varas inköps- respektive försäljningspris vara oproportionerligt stor i förhållande till varans värde. Eftersom det är relativt sett mer kostsamt att följa varor med ett lägre värde blir tillämpningen av bestämmelserna om vinstmarginalbeskattning mer betungande för återförsäljare av sådana varor. Utredningen har funnit att dessa omständigheter innebär att beskattningsbara återförsäljare väljer att inte tillämpa vinstmarginalbeskattning vid försäljning av varor med lägre värde.

En tillämpning av förenklad vinstmarginalbeskattning även för andra varor än sådana som köps eller säljs samtidigt utan att de enskilda varornas pris är känt skulle minska den administrativa bördan för beskattningsbara återförsäljare och därigenom förenkla tillämpningen av vinstmarginalbeskattning. Enligt regeringens bedömning bör därför även varor med ett lågt inköpspris omfattas av bestämmelserna om förenklad vinstmarginalbeskattning. Regeringen anser att den av utredningen föreslagna beloppsgränsen framstår som lämplig och föreslår därför att den periodvisa beräkningen av beskattningsunderlaget ska utvidgas till att även gälla varor vars inköpspris inte överstiger 10 000 kronor. Förslaget innebär att beskattningsunderlaget vid vinstmarginalbeskattning i fler fall än i dag ska beräknas per redovisningsperiod i stället för varje enskild vara. Till skillnad från *Småföretagarnas riksförbund* anser regeringen att förslaget kommer innebära en administrativ förenkling för många beskattningsbara återförsäljare.

NSD och *Svensk Handel* efterfrågar bestämmelser som tillåter en bredare, enklare och frivillig tillämpning av förenklad vinstmarginalbeskattning. Regeringen konstaterar att utredningen inte har föreslagit någon möjlighet till frivillig tillämpning av förenklad vinstmarginalbeskattning. Mot den bakgrunden ser regeringen inte skäl att inom ramen för detta lagstiftningsärende föreslå en sådan frivillighet. Några ändringar föreslås inte när det gäller förutsättningarna att tillämpa vinstmarginalbeskattning. På samma sätt som i dag kommer alltså en beskattningsbar återförsäljare ha rätt att i stället för bestämmelserna om vinstmarginalbeskattning tillämpa de allmänna bestämmelserna i ML (se 20 kap. 5 § ML).

Med anledning av *Ekobrottsmyndighetens* synpunkt att en överföring av brottsvinster till den legala ekonomin kan underlättas genom förslaget vill regeringen framföra följande. Förslaget gäller hur beskattningsunderlaget ska beräknas för varor vars inköpspris inte överstiger 10 000 kronor vid tillämpningen av vinstmarginalbeskattning. Förslaget innebär inte någon ändring i fråga om förutsättningarna för tillämpning av vinstmarginalbeskattning eller de dokumentationskrav som gäller för den beskattningsbara återförsäljaren. Enligt 39 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) gäller att den som är skyldig att lämna en mervärdesskattedeklaration i skälig omfattning ska se till att det finns räkenskaper, anteckningar eller annan lämplig dokumentation för de deklarerationer som lämnas och för kontrollen av dem. En beskattningsbar återförsäljare som tillämpar vinstmarginalbeskattning måste därför särskilja varorna i bokföringen, t.ex. för att kunna visa att leveransen av varan till återförsäljaren omfattas av förvärvskriteriet. Den som handlar med vissa begagnade varor, t.ex. cyklar, datorer och mobiltelefoner, är även skyldig att föra anteckningar om handeln enligt regler utanför skatteområdet, se lagen (1999:271) om handel med begagnade varor. Mot denna bakgrund anser regeringen att det som *Ekobrottsmyndigheten* för fram inte utgör skäl för att inte genomföra förslaget.

Förslaget bedöms vara förenligt med mervärdesskattedirektivet och EU-rätten i övrigt. Av artikel 318 i mervärdesskattedirektivet följer att medlemsstaterna får införa bestämmelser om förenklad vinstmarginalbeskattning efter samråd med mervärdesskattekommittén. Regeringen avser att inleda ett sådant samråd. Det finns inte skäl att anta att detta

samråd skulle påverka möjligheten att införa den lagändring som nu föreslås.

Lagförslag

Förslaget innebär ändringar i 20 kap. 14 § ML.

4.3 Förenklad vinstmarginalbeskattning vid försäljning av andra varor

Regeringens förslag

Om återförsäljarens inköp eller försäljningar under redovisningsperioden så gott som uteslutande avser varor vars inköps- eller försäljningspris är okänt eller vars inköpspris inte överstiger 10 000 kronor ska även andra leveranser av varor som omfattas av bestämmelserna om vinstmarginalbeskattning få ingå i beskattningsunderlaget för förenklad vinstmarginalbeskattning.

Utredningens förslag

Förslaget från utredningen stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanser uttalar sig inte särskilt om förslaget. *FAR* tillstyrker förslaget. Även *Skatteverket* tillstyrker förslaget men anser att det bör förtydligas att begreppet ”den så gott som uteslutande delen” i detta sammanhang kan avse värdet på varor eller antalet varor som ett företag säljer. *Srf konsulterna* avstyrker förslaget och för fram att det motverkar en ökad försäljning av begagnade varor. *Srf konsulterna* för fram att en lägre procentsats än 100 i och för sig skulle kunna ifrågasättas i förhållande till artikel 318.3 i mervärdesskattedirektivet, som anger att medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att beskattningsbara personer inte uppnår fördelar som de inte är berättigade till eller lider oberättigad skada vid tillämpningen av förenklad vinstmarginalbeskattning, men att den nuvarande tillämpningen av 75 procent är väl avvägd.

Skälen för regeringens förslag

En beskattningsbar återförsäljare som tillämpar förenklad vinstmarginalbeskattning har möjlighet att i viss utsträckning låta denna redovisning också omfatta leveranser för vilka normal vinstmarginalbeskattning annars ska tillämpas. Som förutsättning gäller enligt 20 kap. 14 § andra stycket ML att den huvudsakliga delen av återförsäljarens inköp eller försäljningar under redovisningsperioden utgörs av varor för vilka förenklad vinstmarginalbeskattning ska tillämpas. Med huvudsaklig del förstås enligt *Skatteverkets* uppfattning minst 75 procent av det sammanlagda värdet av inköpen och försäljningarna eller minst 75 procent av antalet

inköpta och sålda varor under redovisningsperioden, för vilka vinstmarginalbeskattning får tillämpas (se Skatteverkets ställningstagande 131 394248-06/111). Syftet med bestämmelsen är att förenkla för beskattningsbara återförsäljare genom att de vid tillämpningen av vinstmarginalbeskattning i vissa fall endast behöver beräkna beskattningsunderlaget enligt den förenklade metoden.

Regeringens förslag att förenklad vinstmarginalbeskattning ska utökas till att även gälla varor vars inköpspris inte överstiger 10 000 kronor innebär att fler varor kommer omfattas av förenklad vinstmarginalbeskattning. De leveranser som i fortsättningen ska beskattas enligt normal vinstmarginalbeskattning gäller varor vars inköps- och försäljningspris är känt och vars inköpspris överstiger 10 000 kronor. Det får anses vara mindre betungande för en beskattningsbar återförsäljare att följa varje sådan varas inköps- och försäljningspris. Regeringen anser därför att det inte längre är motiverat att i samma utsträckning som tidigare även låta leveranser som annars omfattas av normal vinstmarginalbeskattning få ingå i beskattningsunderlaget för förenklad vinstmarginalbeskattning. Till skillnad från *Srf konsulterna* anser regeringen att den möjligheten endast bör gälla när inköp eller försäljningar av varor för vilka förenklad vinstmarginalbeskattning ska tillämpas utgör den så gott som uteslutande, i stället för huvudsakliga, delen av återförsäljarens inköp eller försäljningar under redovisningsperioden. Bedömningen av om denna förutsättning är uppfylld får avgöras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. I likhet med vad *Skatteverket* för fram ska begreppet ”så gott som uteslutande” kunna avse både värdet av varorna eller antalet varor. Med begreppet ”så gott som uteslutande” avses i inkomstskattelagen minst 90 procent (prop. 1999/2000:2 del 1 s. 498). Denna procentsats bör läggas till grund för bedömningen även i detta sammanhang.

Lagförslag

Förslaget innebär ändringar i 20 kap. 14 § ML.

4.4 Bestämmelsen om negativ vinstmarginal förtydligas

Regeringens förslag

Om värdet av inköp av varor för vilka förenklad vinstmarginalbeskattning tillämpas överstiger värdet av försäljningar av sådana varor under redovisningsperioden, får det överskjutande beloppet läggas till värdet av inköpen under den efterföljande perioden.

Utredningens förslag

Förslaget från utredningen stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Om värdet av inköpen överstiger värdet av försäljningarna vid tillämpning av förenklad vinstmarginal resulterar det i en negativ vinstmarginal. Uppkommer en sådan negativ vinstmarginal får det överskjutande beloppet enligt nuvarande bestämmelse i 20 kap. 15 § ML läggas till värdet av inköpen under en efterföljande period. Detta kan tolkas som att den beskattningsbara återförsäljaren själv får välja i vilken efterföljande redovisningsperiod det överskjutande beloppet ska föras över till. När bestämmelsen infördes angavs i förarbetena att systemet med periodvis beräkning av vinstmarginalen medger att den överskjutande delen av en periods inköpspriser får föras över till nästa period och inräknas i inköpspriserna under den perioden. Om även denna period resulterar i en negativ vinstmarginal, får detta underskott överföras till nästa period osv. (prop. 1994/95:202 s. 51, bet. 1994/95:SkU27, rskr. 1994/95:402). Det är alltså lagstiftarens avsikt att den beskattningsbara återförsäljaren inte ska få använda den negativa vinstmarginalen i en valfri redovisningsperiod. Regeringen föreslår därför att det förtydligas att det överskjutande beloppet får läggas till värdet av inköpen under den efterföljande perioden.

Lagförslag

Förslaget innebär ändringar i 20 kap. 15 § ML.

5 Beskattning av livsmedelsdonationer

5.1 Livsmedelsdonationer uttagsbeskattas i många fall

När en beskattningsbar person tar ut en vara ur sin rörelse och överlåter den utan ersättning aktualiseras reglerna om uttagsbeskattning. Dessa regler innebär att en beskattningsbar person som ger bort en vara utan ersättning kan bli skyldig att redovisa och betala mervärdeskatt för varan. Reglerna aktualiseras bland annat när beskattningsbara personer donerar livsmedel.

Syftet med reglerna om uttagsbeskattning är att förhindra att situationer uppstår där det slutliga nyttjandet av en vara undgår beskattning (se t.ex. EMI Group, C-581/08, EU:C:2010:559, punkt 18). För att uppnå detta likställs uttag av varor under vissa förutsättningar med leverans av varor mot ersättning.

Mervärdesskattereglerna kan i vissa fall uppfattas som ett hinder för beskattningsbara personer som vill donera livsmedel. I dessa fall kan reglerna innebära att livsmedel som skulle kunna doneras till t.ex. hjälporganisationer och liknande i stället kasseras.

Bestämmelser om uttag av varor finns i 5 kap. ML och kompletteras av bestämmelser om beskattningsunderlag vid uttag av varor i 8 kap. ML. De aktuella bestämmelserna i ML motsvaras av artiklarna 16 och 74 i mervärdesskattedirektivet.

5.1.1 Uttag av varor likställs med leverans av varor mot ersättning

Av 3 kap. 1 § ML följer att bland annat leverans av varor mot ersättning som görs inom landet av en beskattningsbar person som agerar i denna egenskap är föremål för mervärdesskatt. Paragrafen motsvarar artikel 2.1 i mervärdesskattedirektivet. Med uttrycket föremål för mervärdesskatt menas att transaktionen omfattas av tillämpningsområdet för mervärdesskatt och alltså kan beskattas.

Enligt 5 kap. 8 § ML ska uttag av varor likställas med leverans av varor mot ersättning. Med uttag av varor avses enligt 5 kap. 9 § första stycket ML att en beskattningsbar person tar ut en vara ur sin rörelse för sitt eget eller personalens privata bruk, för överlåtelse av varan utan ersättning eller annars för användning för andra ändamål än den egna verksamheten. Vid en överlåtelse av en vara utan ersättning är det ett uttag av varor oavsett mottagarens skattemässiga ställning och det saknar betydelse om mottagaren använder den överlättna varan för transaktioner som medför avdragsrätt för mervärdesskatt eller inte (se t.ex. Finanzamt X mot Y KG, C-207/23, EU:C:2024:352, punkt 34). Bestämmelserna om uttag av varor gäller dock enligt 5 kap. 11 § ML i princip bara om den ingående skatten vid förvärvet av varan eller dess beståndsdelar helt eller delvis har varit avdragsgill för den beskattningsbara personen. Dessa bestämmelser motsvaras av artikel 16 första stycket i mervärdesskattedirektivet.

I 5 kap. 9 § andra stycket ML regleras två typer av överlåtelse av varor utan ersättning som inte anses som uttag. Det gäller överlåtelse av varor som är gåvor av mindre värde eller varuprover och ges inom ramen för den beskattningsbara personens rörelse. Överlåtelse av sådana varor ska alltså inte likställas med leverans av varor mot ersättning och kan därför inte bli föremål för mervärdesskatt. Denna bestämmelse motsvaras av artikel 16 andra stycket i mervärdesskattedirektivet. I mervärdesskattedirektivet används uttrycket ”gåvor av ringa värde” i stället för det i ML valda uttrycket ”gåvor av mindre värde”. EU-domstolen har uttalat att medlemsstaterna har ett visst utrymme för skönsmässig bedömning vid tolkningen av detta uttryck (EMI Group, C-581/08, punkt 42). I förarbetena till ML anges att vid bedömningen av vad som är gåva av mindre värde bör av praktiska skäl ledning kunna hämtas från vad som gäller på inkomstskatteområdet avseende avdragsrätt för utgifter för representation och liknande ändamål (prop. 2007/08:25 s. 248–249). Det innebär att de beloppsgränser som anges i Skatteverkets råd och meddelanden avseende inkomstskatt, SKV A 2017:26, bör kunna vara vägledande. Där anges att avdrag för reklamgåvor respektive representationsgåvor bör medges med skäligt belopp, dock högst 300 kronor alternativt 300 kronor plus mervärdesskatt per person. EU-domstolen har också uttalat att ordalydelsen i artikel 16 andra stycket i mervärdesskattedirektivet ska tolkas restriktivt och att skatteplikten för uttag av varor som överläts utan ersättning inte kan omfattas av något annat undantag än det som avser bortskänkandet av gåvor av ringa värde och överlämnande av varuprov (se t.ex. Finanzamt Z mot Y KG, C-207/23, punkterna 40–42).

Av 10 kap. 2 § ML följer att bland annat leveranser av varor är skattepliktiga om inget annat följer av det kapitlet. Ett uttag av varor som likställs med leverans av varor mot ersättning är alltså generellt skattepliktigt om inget undantag är tillämpligt.

5.1.2 Beskattningsunderlaget vid uttag av varor

Bestämmelser om beskattningsunderlag, dvs. det värde som mervärdesskatten ska beräknas på, finns i 8 kap. ML. Vid leverans av varor utgörs beskattningsunderlaget normalt sett av ersättningen. Eftersom någon ersättning inte har lämnats vid uttag av varor måste beskattningsunderlaget bestämmas på annat sätt. Enligt 8 kap. 5 § ML utgörs beskattningsunderlaget vid uttag av varor av varornas eller liknande varors inköpspris, eller om ett sådant pris saknas, av självkostnadspriset, vid tidpunkten för uttaget. Bestämmelsen genomför artikel 74 i mervärdesskattedirektivet. EU-domstolen har uttalat att med varans inköpspris vid uttagstillfället ska förstås varans restvärde vid uttagstillfället (Fischer and Brandenstein, C-322/99 och C.323/99, EU:C:2001:280, punkt 80). Hänsyn ska alltså tas till varans värdeutveckling mellan förvärvet av varan och uttagstillfället.

Skatteverkets uttalande om livsmedelsdonationer

Skatteverket har i sin rättsliga vägledning särskilt uttalat sig om frågan om beskattningsunderlaget vid livsmedelsdonationer för att undvika matsvinn. För en donation av livsmedel som fortfarande är tjänliga som föda, men där bäst-före-datum eller sista förbrukningsdag närmar sig, och där alternativet är att varorna annars skulle kasseras, anser Skatteverket att det normalt inte finns något beskattningsunderlag och att någon beskattning av uttaget därmed inte ska ske.

5.1.3 Tillämplig skattesats och möjligheten att införa ett kvalificerat undantag

Vilken skattesats som ska tillämpas vid uttag av varor beror, liksom vid leverans av varor, på vilken typ av vara som tillhandahållits. Bestämmelser om skattesatser finns i 9 kap. ML. Sverige har sedan 1996 tillämpat en reducerad skattesats på livsmedel om 12 procent. Under perioden den 1 april 2026 till och med den 31 december 2027 tillämpas dock skattesatsen 6 procent på livsmedel.

Möjligheten för medlemsstaterna att tillämpa olika skattesatser på varor och tjänster styrs av mervärdesskattedirektivet. Enligt artiklarna 96 och 97 i mervärdesskattedirektivet ska medlemsstaterna tillämpa en normalskattesats på lägst 15 procent. Medlemsstaterna får dessutom tillämpa en eller två reducerade skattesatser på lägst 5 procent. Dessa får endast tillämpas på leverans av varor och tillhandahållande av tjänster i de kategorier som anges i bilaga III till direktivet (artikel 98.1 i direktivet). Medlemsstaterna får dessutom tillämpa en reducerad skattesats som understiger miniminivån på 5 procent och ett undantag med rätt att göra avdrag för mervärdesskatt som betalats i det tidigare ledet (s.k. kvalificerat

undantag eller nollskattesats) på leveranser av varor eller tillhandahållanden av tjänster som omfattas av högst sju särskilt utpekade punkter i bilaga III till direktivet, punkterna 1–6 och 10c. Dessa punkter omfattar bland annat livsmedel (punkt 1), farmaceutiska produkter som används i medicinskt eller veterinärmedicinskt syfte (punkt 3) och medicinsk utrustning, apparater, anordningar, föremål, hjälpmedel och skyddsutrustning (punkt 4).

Sverige tillämpar en normalskattesats på 25 procent och två reducerade skattesatser på 12 procent respektive 6 procent. Sverige tillämpar ett kvalificerat undantag för vissa leveranser av läkemedel enligt 10 kap. 13 § ML (punkt 3 i bilaga III till direktivet) och tillhandahållanden av framställningstjänster avseende vissa publikationer enligt 10 kap. 26 § ML (punkt 6 i bilaga III till direktivet).

5.2 Ett kvalificerat undantag från skatteplikt för livsmedelsdonationer till vissa mottagare

Regeringens förslag

Överlåtelse av livsmedel utan ersättning som likställs med leverans av varor mot ersättning ska undantas från skatteplikt. Undantaget ska vara kvalificerat, vilket innebär att avdragsrätt ska gälla för ingående skatt hänförlig till varorna även om överlåtelsen är undantagen från skatteplikt.

Undantaget ska endast gälla för överlåtelse av livsmedel utan ersättning till mottagare som är godkända gåvomottagare enligt lagen om godkända gåvomottagare vid skattereduktion för gåva och som främjar eller helt eller delvis bedriver sådan social hjälpverksamhet som avses i inkomstskattelagen.

Med livsmedel ska avses sådana livsmedel som omfattas av reducerad skattesats enligt 9 kap. ML.

Utredningens förslag

Förslaget från utredningen stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller är huvudsakligen positiva till förslaget. *Svensk Dagligvaruhandel* för fram att förslaget ökar rättssäkerheten, minskar den administrativa bördan och eliminerar ett långvarigt osäkerhetsmoment för företag i livsmedelskedjan. Även *Skatteverket* för fram att förslaget innebär tydligare och enklare regler som minskar företagens administrativa börda. En stor del av remissinstanserna, däribland *Näringslivets Skattedelegation (NSD)*, till vars yttrande *Svenskt Näringsliv* ansluter sig, *Småföretagarnas Riksförbund* och *Sveriges Stadsmissioner*, efterfrågar liknande undantag även för andra typer av varor, t.ex. hygien- och rengöringsprodukter. *Svensk Handel* välkomnar förslaget men anser att det medför en begränsad förbättring eftersom

Skatteverkets uttalanden och tillämpning redan åtgärdar behovet och då det redan finns en väl fungerande donationsverksamhet. *Fastighetsägarna* för fram att mervärdesskattereglerna också måste förtydligas och anpassas för att underlätta återbruk inom fastighetsbranschen.

Återvinningsindustrierna efterfrågar ett förtydligande om vilka krav i fråga om livsmedelssäkerhet som mottagarna ska uppfylla och anser att liknande krav som i dag gäller för aktörer i livsmedelskedjan bör gälla.

Naturvårdsverket bedömer att förslaget kan bidra till att uppfylla kravet i EU:s avfallsdirektiv om att medlemsländer ska uppmuntra livsmedelsdonationer när så är lämpligt. Samtidigt betonar *Naturvårdsverket*, liksom *Livsmedelsverket*, att åtgärder för att begränsa uppkomsten av livsmedelsöverskott ska prioriteras i det avfallsförebyggande arbetet. *Åtbart* ser en risk i att ökade incitament för donationer av livsmedel kan komma att ske på bekostnad av det förbyggande arbetet mot matsvinn och överproduktion. Enligt *Åtbart* riskerar förslaget även att flytta över ansvaret för att hantera matsvinn till hjälporganisationerna, vilket medför ökade kostnader och att resurser tas från organisationernas kärnverksamhet. *Livsmedelsverket* erinrar om vikten av att livsmedelsdonationer stödjer tillgången till hälsosam mat och hälsosamma matvanor.

Forum – idéburna organisationer med social inriktning framhåller att mervärdesskatten inte alltid utgör det huvudsakliga hindret för donationer och anser att kompletterande åtgärder i form av t.ex. förbättrade logistiklösningar behövs för att antalet donationer faktiskt ska öka. Även *Svensk Dagligvaruhandel* anser att det finns behov av kompletterande åtgärder för att underlätta donationer och för särskilt fram behov av förenklingar i det livsmedelsrättsliga regelverket.

Giva Sverige anser att kravet på att mottagaren ska vara en godkänd gåvomottagare som bedriver eller främjar social hjälpverksamhet ska slopas eftersom det inte finns någon koppling mellan livsmedelsdonationer och ändamålet social hjälpverksamhet och då det riskerar att utesluta andra lämpliga mottagare. Även *Åtbart* påtalar att kravet på mottagaren riskerar att utesluta mindre, lokala och nystartade organisationer från att ta emot livsmedelsdonationer liksom befintliga donationssamarbeten med exempelvis offentliga verksamheter. *FAR* lyfter fram möjligheten att utvidga undantaget till att omfatta alla mottagare med ett allmännyttigt ändamål, oberoende av organisationsform, i syfte att minska mängden varor som kasseras. Ur lagteknisk synvinkel anser *FAR* att det kan vara lämpligt att ta in definitionen av godkänd gåvomottagare direkt i ML.

Skälen för regeringens förslag

Ett kvalificerat undantag från skatteplikt ska införas för livsmedelsdonationer

Nuvarande regler om uttagsbeskattning kan i vissa fall uppfattas som ett hinder för beskattningsbara personer som vill donera livsmedel. Hindret kan bestå i en osäkerhet om hur beskattningsunderlaget ska beräknas och därmed vilka mervärdesskattekonsekvenserna av donationen blir. Tydligare och enklare mervärdesskatteregler för livsmedelsdonationer kan underlätta för beskattningsbara personer som vill donera livsmedel till

hjälporganisationer och liknande. Ökade donationer av livsmedel kan även bidra till en ökad samhällsnytta, genom en mer hållbar resursanvändning och hjälp till behövande människor.

Mervärdesskattedirektivet ger medlemsstaterna möjlighet att tillämpa ett så kallat kvalificerat undantag (även kallad nollskattesats) på bland annat leveranser av livsmedel. Regeringen anser att ett sådant undantag ska införas för livsmedelsdonationer. Ett kvalificerat undantag innebär att livsmedelsdonationen undantas från skatteplikt samtidigt som den beskattningsbara personen behåller sin rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt hänförlig till livsmedlet. Ett sådant undantag bedöms underlätta för beskattningsbara personer som vill donera livsmedel.

Förslaget gäller samtliga livsmedel och innebär att ett beskattningsunderlag inte behöver beräknas för livsmedelsdonationen. Förutom livsmedel där bäst före-datum eller sista förbrukningsdag närmar sig kommer även livsmedel som av andra anledningar inte går att sälja att kunna doneras utan uttagsbeskattning, exempelvis livsmedel där förpackningen är trasig eller livsmedel som har utgått ur det ordinarie sortimentet. Förslaget innebär därmed en tydlig administrativ förenkling och ökad förutsebarhet för beskattningsbara personer som vill donera livsmedel. Eftersom förslaget även innebär att den beskattningsbara personens rätt till avdrag för ingående skatt kvarstår, uppkommer därmed ingen kostnad avseende mervärdesskatt för den beskattningsbara personen.

Av EU:s avfallsdirektiv (Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv) som regleras i miljöbalken följer att varje led i livsmedelskedjan har en skyldighet att hushålla med resurser och arbeta förebyggande för att minska mängden avfall. Som *Livsmedelsverket* och *Naturvårdsverket* påpekar ska arbetet med att begränsa uppkomsten av livsmedelsöverskott prioriteras i detta arbete. *Åtbart* ser en risk i att antalet livsmedelsdonationer kommer öka på bekostnad av det förebyggande arbetet mot matsvinn och överproduktion. Regeringen kan konstatera att när ett överskott av livsmedel ändå uppkommer är livsmedelsdonation ett alternativ som rekommenderas för att minska mängden matavfall och att förslaget ska ses som komplement till det avfallsförebyggande arbetet. Som *Åtbart* också för fram kan livsmedelsdonationer innebära att delar av hanteringen och kostnaden för att ta hand om avfallet förs över till den mottagande aktören. Regeringen bedömer dock att denna omständighet inte utgör skäl att avstå från att genomföra förslaget.

Regeringen konstaterar att liknande undantag för andra typer av varor, som bland annat efterfrågas av *NSD* och *Sveriges Stadsmissioner*, kräver ytterligare överväganden och ligger utanför detta lagstiftningsprojekt. Även sådana kompletterande förenklingar utanför det skatterättsliga området som efterfrågas av bland annat *Svensk Dagligvaruhandel* ligger utanför detta lagstiftningsprojekt. Med anledning av det som *Återvinningsindustrierna* för fram i fråga om krav gällande livsmedelssäkerhet vill regeringen framhålla att syftet med förslaget främst är att förenkla mervärdesskattereglerna och tydliggöra mervärdesskatterekONSEKVENSerna vid donation av livsmedel, inte att reglera livsmedelshanteringen i sig. De frågor som kan uppkomma om exempelvis livsmedelssäkerhet får bedömas utifrån gällande reglering på det området.

Undantaget ska gälla för donationer av sådana livsmedel som omfattas av reducerad skattesats

Undantaget ska gälla för donation av sådana livsmedel som annars omfattas av en reducerad skattesats enligt 9 kap. ML, dvs. sådana livsmedel som avses i artikel 2 i EU:s livsmedelsförordning, med undantag för vatten som avses i artikel 6 i dricksvattendirektivet och spritdrycker, vin och starköl. På samma sätt som den reducerade skattesatsen för livsmedel ska undantaget dock gälla för donation av vatten som tappats på flaskor eller i behållare som är avsedda för försäljning.

Undantaget ska avgränsas i fråga om mottagare

För att minska risken för skatteundandragande och öka förutsättningarna för att undantaget ska bidra till ökad samhällsnytta anser regeringen att undantaget ska avgränsas till att gälla vissa på förhand godkända mottagare som bedriver ideell verksamhet inriktad på att hjälpa behövande. I likhet med utredningen gör regeringen bedömningen att det är ändamålsenligt att låta undantaget bygga på det befintliga systemet med godkända gåvomottagare vid skattereduktion för gåvor till ideell verksamhet som finns på inkomstskatteområdet. Undantaget från skatteplikt föreslås därför avgränsas till att endast gälla donationer av livsmedel till sådana mottagare som är godkända gåvomottagare enligt lagen (2019:453) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva och som främjar eller helt eller delvis bedriver sådan social hjälpverksamhet som avses i 7 kap. 4 § inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL. Godkända gåvomottagare enligt den lagen kan vara svenska ideella föreningar, svenska stiftelser och svenska registrerade trossamfund och utländska motsvarigheter till dessa. De grundläggande förutsättningarna för att godkännas som gåvomottagare anges i lagens 6 §. Samtliga krav måste vara uppfyllda för att ett godkännande ska kunna meddelas. Av bestämmelsen följer bland annat att den sökande vid beslutet om slutlig skatt året före det år då ansökan görs måste vara inskränkt skattskyldig enligt 7 kap. 3 § IL för att kunna godkännas som gåvomottagare. Den sökande ska också ha som ändamål att främja social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning eller helt eller delvis bedriva sådan verksamhet. Med att främja social hjälpverksamhet avses här detsamma som i 7 kap. 4 § IL. I förarbetena anges att ändamålet social hjälpverksamhet är avsett att omfatta både ändamålet hjälpverksamhet bland behövande samt sociala och välgörande ändamål samt att syftet är att begreppet ska innefatta behövande även i annat avseende än ekonomiskt (prop. 2013/14:1 s. 294–299).

Svensk Handel för fram att förslaget leder till en begränsad förbättring eftersom Skatteverkets uttalanden och tillämpning redan åtgärdar behovet och då det redan finns en väl fungerande donationsverksamhet. Regeringen vill framföra att förslaget inte syftar till att ersätta de befintliga och fungerande donationssamarbeten som finns. Syftet med förslaget är i stället framför allt att förenkla för de aktörer som i dag avstår från att donera livsmedel på grund av den osäkerhet som mervärdesskattereglerna kan innebära. Flera remissinstanser, som *Giva Sverige* och *Åtbart*, för fram att kravet på att mottagaren ska vara registrerad som godkänd gåvomottagare risker att utesluta andra lämpliga mottagare liksom

befintliga donationssamarbeten. Kravet på att mottagaren ska vara registrerad som godkänd gåvomottagare innebär en avgränsning av undantagets tillämpning. Regeringen anser dock att det finns behov av att begränsa kretsen av mottagare för att minska risken för skatteundandragande genom att avdragsrätten utnyttjas på ett sätt som inte stämmer överens med förslaget syfte. Regeringen anser också, till skillnad från FAR, att definitionen av godkänd gåvomottagaren av praktiska skäl inte bör tas in i ML då syftet är att använda det redan befintliga system som finns inom ramen för inkomstskatten.

Sammanfattningsvis anser regeringen att ett kvalificerat undantag från skatteplikt ska införas för livsmedelsdonationer till mottagare som är godkända gåvomottagare enligt lagen om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva och som främjar eller helt eller delvis bedriver sådan social hjälpverksamhet som avses i inkomstskattelagen. Förslaget bedöms vara förenligt med mervärdesskattedirektivet och EU-rätten i övrigt.

Lagförslag

Förslaget innebär att det införs en ny paragraf, 10 kap. 39 a §, i ML och att det görs ändringar i 10 kap. 1 § och 13 kap. 10 § ML.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2028.

För varor som har levererats till en beskattningsbar återförsäljare före ikraftträdandet ska 20 kap. 14 § första stycket i den äldre lydelsen gälla.

I övrigt ska äldre bestämmelser fortfarande gälla för mervärdesskatt som avser beskattningsbara transaktioner för vilka den beskattningsgrundande händelsen inträffat före ikraftträdandet.

Utredningens förslag

Utredningens förslag stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen föreslår att lagändringarna i fråga om undantag från skatteplikt för överlåtelse av livsmedel utan ersättning till vissa mottagare ska träda i kraft den 1 juli 2026 och att lagändringarna i fråga om förenklad vinstmarginalbeskattning ska träda i kraft den 1 januari 2027. Utredningen föreslår inte heller någon särskild övergångsbestämmelse avseende den utökade tillämpningen av förenklad vinstmarginalbeskattning.

Remissinstanserna

Göteborgs universitet (juridiska institutionen), vill att förslagen ska träda i kraft enligt utredningens förslag. *Giva Sverige* framhåller vikten av att

förslaget om undantag från skatteplikt livsmedelsdonationer träder i kraft så snart som möjligt.

Skatteverket anser att det bör förtydligas hur företagen i sina räkenskaper ska hantera de varuinköp som gjorts innan de nya reglerna om förenklad vinstmarginalbeskattning träder i kraft om en enskild varas inköpspris uppgick till högst 10 000 kronor och varan säljs efter ikraftträdandet. Skatteverket föreslår att företagen får hänföra sådana inköp till den första redovisningsperioden efter att reglerna har trätt i kraft och för fram att om det då uppstår en negativ vinstmarginal bör underskottet få föras över till nästa redovisningsperiod, precis som vid förfarandet i övrigt vid förenklad vinstmarginalbeskattning. Även *FAR* och *Företagarna* efterfrågar en tydligare beskrivning av hur företag ska tillämpa de nya reglerna om inköpet gjorts före ikraftträdandet och försäljningen därefter. *FAR* önskar att övergångsbestämmelserna ska utformas på ett sätt som gör att företagen inte beskattas för högt, utan att det är vinstmarginalen, och inte försäljningspriset, under perioden som utgör beskattningsunderlaget.

Övriga remissinstanser uttalar sig inte särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag

De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Det behövs dock viss tid för samråd med mervärdesskattekommittén innan de föreslagna ändringarna som gäller förenklad vinstmarginalbeskattning införs. Samtidigt behövs viss omställning för berörda myndigheter och aktörer. Därutöver måste hänsyn tas till gällande redovisningsperioder för mervärdesskatt. Regeringen föreslår därför att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2028.

Regeringen anser i likhet med bland annat *Skatteverket* att ett förtydligande behövs om hur beskattningsbara återförsäljare ska hantera varuinköp som har gjorts innan de nya reglerna om förenklad vinstmarginalbeskattning träder i kraft om en enskild varas inköpspris uppgick till högst 10 000 kronor och varan säljs efter ikraftträdandet. Enligt den föreslagna ändringen i 20 kap. 14 § första stycket ML ska även varor vars inköpspris inte överstiger 10 000 kronor omfattas av den förenklade metoden för beräkning av beskattningsunderlaget. Förenklad vinstmarginalbeskattning innebär att varans inköpspris påverkar beskattningsunderlaget redan vid inköpstillfället. Om ingen särskild övergångsbestämmelse införs kommer inköpspriset för de varor som föreslås omfattas av förenklad vinstmarginalbeskattning inte ingå i beräkningen av beskattningsunderlaget, varken vid inköpstillfället eller försäljningstillfället. Regeringen föreslår därför en övergångsbestämmelse som innebär att 20 kap. 14 § första stycket i den äldre lydelsen ska gälla för varor som har levererats till en beskattningsbar återförsäljare före ikraftträdandet. Det innebär att en vara med ett inköpspris som inte överstiger 10 000 kronor som har levererats till en beskattningsbar återförsäljare före den 1 januari 2028 men säljs först från och med denna dag, ska beskattas enligt bestämmelserna om normal vinstmarginalbeskattning.

I övrigt bör äldre bestämmelser fortfarande gälla för mervärdesskatt som avser beskattningsbara transaktioner för vilka den beskattningsgrundande händelsen inträffat före ikraftträdandet.

7 Konsekvensanalys

Utredningen om enklare mervärdesskatteregler vid försäljning av begagnade varor och donation av livsmedel (SOU 2025:30) lämnade över sitt betänkande till regeringen i mars 2025. *Regelrådet* bedömer att konsekvensutredningen i betänkandet (SOU 2025:30) uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning (förordningen har upphävts den 6 maj 2024 och ersatts med förordningen [2024:183] om konsekvensutredningar). Regeringens konsekvensanalys tar sin utgångspunkt i utredningens men skiljer sig i vissa delar. För de delar av konsekvensanalysen där regeringens bedömningar överensstämmer med utredningen hänvisas till utredningen för mer detaljer kring beräkningar och underliggande antaganden.

Forum – idéburna organisationer med social inriktning, Göteborgs universitet (juridiska fakulteten) och Tillväxtverket lyfter behovet av en utvärdering bland annat vad gäller hur omfattande användningen av de nya reglerna blir och förslagets effekter på miljö, samhällsnytta och förhållandet mellan kommersiella och idéburna aktörer. Regeringen bedömer att efter ikraftträdandet kan förslaget utvärderas genom en uppföljning av Regeringskansliet tillsammans med exempelvis relevanta myndigheter eller branschorganisationer för att verifiera att syftet uppnåtts och för att oförutsedda konsekvenser av förslaget ska kunna uppdagas.

7.1 Offentligfinansiella effekter

Enligt utredningen leder förslaget om en utvidgning av det förenklade förfarandet för vinstmarginalbeskattning och förslaget om ett kvalificerat undantag för donation av livsmedel till en årlig negativ offentligfinansiell effekt på drygt 70 miljoner kronor. Lagrådsremissen har därutöver kompletterats med en beräkning av en temporär negativ offentligfinansiell effekt på knappt 160 miljoner kronor införandeåret 2028.

Den årliga offentligfinansiella effekten består av minskade skatteintäkter med omkring 45 miljoner kronor till följd av att företag väljer att redovisa med förenklad vinstmarginalbeskattning i stället för med de allmänna reglerna, en räntekostnad för staten på omkring 3,5 miljoner kronor när företagen vid ökad användning av förenklad vinstmarginalbeskattning tillgodoräknar sig kostnaden för de inköpta produkterna tidigare än i dag, minskade skatteintäkter med omkring 24 miljoner kronor till följd av ökade donationer av livsmedel och minskade skatteintäkter med omkring 0,3 miljoner kronor till följd av att vissa uttag av livsmedel inte längre kommer uttagsbeskattas. Detaljerna bakom beräkningarna finns redovisade i betänkandets avsnitt 14.5.

Regeringen delar betänkandets analys och bedömer därför att förslagen sammanlagt leder till en årlig negativ offentligfinansiell effekt på drygt 70 miljoner kronor.

Den tillkommande temporära offentligfinansiella effekten 2028 uppstår genom att fler företag bedöms övergå från att tillämpa vanlig vinstmarginalbeskattning till förenklad. En följd av en sådan övergång är att beskattningsunderlaget kommer att utgöras av den sammanlagda

vinstmarginalen för varor som köps och varor som säljs under en viss tidsperiod i stället för den enskilda varans vinstmarginal. Övergången medför att det uppstår en temporär offentligfinansiell effekt införandeåret 2028. Effekten uppstår genom att beskattningsunderlaget kommer att beräknas på alla inköp som görs under 2028, även inköp där försäljningen kommer att äga rum efter 2028. Effekten är temporär eftersom motsvarande negativa effekt efterföljande år kommer att uppvägas av en lika stor positiv effekt som uppstår genom förskjutningen.

Beräkningen av den offentligfinansiella effekten utgår från de underlag och antaganden som redovisas i betänkandet. Med utredningens antagande om en förskjutning av beskattningstidpunkten med i genomsnitt en månad beräknas den negativa temporära offentligfinansiella effekten till knappt 160 miljoner kronor år 2028.

7.2 Effekter för företagen

Förslagen om förenklad vinstmarginalbeskattning

De företag som berörs av förslagen är de som handlar med begagnade varor, konstverk, samlarföremål eller antikviteter. Förslagen innebär att fler företag kommer att kunna använda förenklad vinstmarginalbeskattning. Företag som tillämpar förenklad vinstmarginalbeskattning har ett lägre genomsnittligt inköpspris för begagnade varor än de som använder normal vinstmarginalbeskattning.

Majoriteten av företagen som tillämpar vinstmarginalbeskattning saknar anställda, därefter följer mindre företag med 1–9 anställda. Företag som använder vinstmarginalbeskattning är aktiva inom nästan alla branscher. Den största användningen av vinstmarginalbeskattning sker inom detaljhandeln, följt av parti- och provisionshandel (utom med motorfordon som inte berörs av förslaget).

Enligt utredningen använder omkring 5 400 företag idag vinstmarginalbeskattning. Utav dessa använder omkring 2 700 företag förenklad vinstmarginalbeskattning medan resterande 2 700 använder normal vinstmarginalbeskattning. Regeringen instämmer i utredningens bedömningar att förslaget innebär att antalet företag som använder vinstmarginalbeskattning ökar från 5 400 till 6 400 genom att 1 000 företag som idag använder de allmänna reglerna börjar använda förenklad vinstmarginalbeskattning, att antalet företag som i huvudsak tillämpar förenklad vinstmarginalbeskattning ökar från omkring 2 700 till 6 050 och att antalet företag som i huvudsak tillämpar normal vinstmarginalbeskattning minskar från cirka 2 700 till 350. Förslaget medför alltså att de företag som använder vinstmarginalbeskattning nästan uteslutande kommer använda förenklad vinstmarginalbeskattning.

Uppskattningen av antalet företag som påverkas baseras på att vissa företag som idag inte använder vinstmarginalbeskattning och många företag som idag använder normal vinstmarginalbeskattning har incitament att börja använda förenklad vinstmarginalbeskattning eftersom det minskar deras kostnader. I uppskattningen görs en samlad bedömning utifrån både införandet av en 10 000 kronorsgräns, för att få tillämpa förenklad vinstmarginalbeskattning, och ändringen av kriterierna för hur

stor andel försäljningen som behöver omfattas av förenklad vinstmarginalbeskattning, från huvudsaklig del till så gott som uteslutande. De ändrade kriterierna medför att färre företag kommer att omfattas än om enbart en 10 000 kronorsgräns skulle införas. Enligt utredningens bedömning medför ändringarna dock totalt sett att fler företag kommer att tillämpa förenklad vinstmarginalbeskattning.

Effekter på företagens kostnader

Omkring 2 350 företag bedöms gå från att använda normal vinstmarginalbeskattning till att använda förenklad vinstmarginalbeskattning. Utav dessa bedömer regeringen utifrån utredningens uppgifter att omkring 1 450 företag tillämpar förenklad vinstmarginalbeskattning och redovisar manuellt medan omkring 900 tillämpar förenklad vinstmarginalbeskattning med kassaregister. 1 000 företag som tidigare redovisat utifrån de allmänna reglerna bedöms börja tillämpa förenklad vinstmarginalbeskattning. Vinsterna för dessa företag uppstår genom minskade skattekostnader, en positiv ränteeffekt till följd av möjligheten att göra avdrag för varuinköp närmare i tiden, minskade hanteringskostnader för att spåra varor och minskade kostnader för kassasystem och redovisningsprogram. För detaljer om beräkningar och antaganden i detta avsnitt, se utredningens avsnitt 14.7.1.

De minskade skattekostnaderna medför att det uppstår ett ökat ekonomiskt handlingsutrymme för företagen. I beräkningen av den offentligfinansiella effekten antas fullt prisgenomslag, så att hela skattesänkningen tillgodogörs köparna. I betänkandet finns även ett resonemang om att prisgenomslaget i verkligheten kan variera stort. Utredningen bedömer med hänvisning till empiriska undersökningar att hälften av skattesänkningen slår igenom på priserna och att den andra hälften stannar hos företagen. Mot bakgrund av att effekterna av minskade skattekostnader i hög grad är beroende av omständigheter och förutsättningar i den aktuella situationen, och även av tidsperspektivet, anser regeringen att det finns anledning att göra en försiktig bedömning av hur förslaget påverkar konsumentpriser respektive företagens resultat. Regeringen bedömer att det är tillräckligt att konstatera att förslaget medför ett ökat ekonomiskt handlingsutrymme för företagen, som i hög grad bör slå igenom på konsumentpriserna. Regeringen instämmer även i det *Göteborgs universitet* framför att om företagen behåller en del av sänkningen som vinst kan det vara fördelaktigt ur ett cirkularitetsperspektiv då företagen ges incitament att öka utbudet av begagnade varor.

När det gäller förslagets påverkan på skattekostnaderna uppstår den största effekten för de 1 000 företag som går från att använda de allmänna reglerna till att använda förenklad vinstmarginalbeskattning. Skatteintäkterna för staten bedöms minska med omkring 45 miljoner kronor till följd av detta. Denna beräkning bygger på ett antagande om fullt prisgenomslag. I den utsträckning som förslaget inte leder till lägre priser innebär det i stället ett förbättrat ekonomiskt resultat för företagen.

Det utökade utrymmet att använda förenklad vinstmarginalbeskattning medför att avdragen för inköp tidigareläggs för de företag som inte längre behöver tillämpa normal vinstmarginalbeskattning. Det ger upphov till en

positiv ränteeffekt för de cirka 2 350 företag som bedöms övergå till förenklad vinstmarginalbeskattning. Utredningen uppskattar den positiva ränteeffekten till 10,6 miljoner kronor årligen. Förslaget medför även en temporär offentligfinansiell effekt om -160 miljoner kronor införandeåret. Detta påverkar dock inte företagens skattekostnad. Förklaringen är att den bakomliggande orsaken till den offentligfinansiella effekten är en förskjutning av beskattningen i tiden. En förskjutning som inte påverkar den totala beskattningen sett över längre tid.

Regeringen bedömer att administrativa kostnader minskar för de företag som idag tillämpar normal vinstmarginalbeskattning manuellt och övergår till att tillämpa förenklad vinstmarginalbeskattning. Kostnaderna minskar genom att företagen inte längre behöver följa enskilda varor. Utredningen beräknar att förslaget innebär minskade administrativa kostnader med omkring 34 miljoner kronor per år. Av de företag som idag använder kassasystem för att spåra varor och som övergår från normal till förenklad vinstmarginalbeskattning kommer många inte längre att ha behov av samma funktionalitet i kassasystemet. Utredningen bedömer att det minskade behovet att följa enskilda varor i kassasystemen medför en besparing på omkring 2,4 miljoner kronor årligen. Regeringen instämmer i bedömningen av storleken på de minskade administrativa kostnaderna.

Konkurrens

Baserat på utredningens uppgifter bedömer regeringen sammantaget att förslaget har en liten men positiv inverkan på konkurrensen.

När den förenklade vinstmarginalbeskattningen blir mer tillgänglig för företag minskar företagens skattekostnader och administrativa kostnader något. Eftersom ideella organisationers försäljning av begagnade varor inte är mervärdesskattepliktig bidrar förslaget till att jämna ut konkurrensförhållandena i detta avseende mellan den kommersiella delen av begagnathandeln och begagnathandeln från ideella organisationer.

Förslaget har även en något utjämnande effekt på konkurrensförhållandena mellan nya och begagnade varor. Dels eftersom förslaget minskar hanteringskostnaderna för begagnathandeln genom ökad tillgång till förenklad vinstmarginalbeskattning vilket ligger närmare hanteringskostnaderna för de allmänna reglerna, dels genom att den dolda momskostnaden vid inköp av begagnade varor till begagnathandeln undviks genom förenklad vinstmarginalbeskattning.

Förslaget om ett kvalificerat undantag för donation av livsmedel

När en beskattningsbar person tar ut en vara ur sin rörelse och överlåter den utan ersättning (donation) aktualiseras reglerna om uttagsbeskattning. Med förslaget kan donationer av livsmedel till godkända gåvomottagare ske utan att de uttagsbeskattas. De företag som berörs av förslaget är framför allt företag som producerar eller handlar med livsmedel. Utav dessa företag står aktiebolagen för omkring 80 procent av de uttag som görs medan fysiska personer, som gör näst mest uttag, står för knappt 16 procent av uttagen. Av alla företag som gör uttag tillhör 60 procent de

minsta företagen, dvs. företag utan anställda. De minsta företagen står dock för endast 10 procent av det samlade uttagsbeloppet. De största genomsnittliga uttagen görs av större företag med 1–9 anställda.

Inte bara företag som idag gör uttag påverkas av förslaget. I grossist och producentledet förekommer det företag som har varor som inte är nära bäst före-datum men som av olika anledningar inte kan eller vill säljas och som med förslaget kan vilja donera. Regeringen bedömer att den osäkerhet som i dag finns avseende värderingen vid en uttagssituation och de förväntade mervärdesskattekonsekvenserna hindrar vissa av dessa företag från att donera varor. Förslaget innebär att hindren för dessa företag att donera varor till de mottagare som omfattas av förslaget undanröjs. Detta får dock inga direkta skatteeffekter för företagen eftersom de inte donerar varor i dag. Det kan däremot innebära minskade avfallskostnader för företagen.

Minskade administrativa kostnader och avfallskostnader

Baserat på utredningens uppgifter i avsnitt 14.7.2 bedömer regeringen att vissa företag lägger relativt mycket tid på att fastställa värdet på deras eventuella donationer. Förslaget innebär att företagen inte längre behöver ägna sig åt detta, vilket minskar företagens administrativa kostnader, men det saknas underlag för att göra en kvantitativ bedömning av besparingen. *Dagligvaruleverantörerna, Svensk Dagligvaruhandel* och *Ekonomistyrningsverket (numera Statskontoret)* instämmer i att förslaget minskar de administrativa kostnaderna.

Förslaget innebär dock en ny osäkerhet när företagen behöver bedöma om mottagaren av donationen uppfyller kriterierna för att donationen ska vara skattefri. Regeringen bedömer dock att det är ungefär samma organisationer som är kvalificerade mellan åren varför denna eventuella osäkerhet bör vara betydligt mindre än den nuvarande som är kopplad till värdet på donationen. Sammantaget bedömer därför regeringen att företagens administrativa kostnader minskar med förslaget.

Förslaget medför även minskade avfallskostnader för företagen då de med förslaget kan donera livsmedel som annars blivit avfall. Regeringen delar utredningens bedömning att donationerna kan öka med 10 600 ton vilket minskar avfallet för företagen i motsvarande omfattning. Om marginalkostnaden för att hantera avfall i dag är 1,6 kronor per kilo (den rörliga kostnaden för kommunalt avfall hos SVOA:s hushållskunder) innebär det en årlig besparing för företagen på cirka 17 miljoner kronor.

Konkurrens

Förslaget innebär ökade donationer av livsmedel till bland annat ideella verksamheter som bedriver sociala matbutiker. Detta skulle kunna innebära vissa konkurrens fördelar för dessa jämfört med den vanliga dagligvaruhandeln. Aspekter som talar emot att konkurrensen påverkas är att det ofta endast är medlemmar som får handla på dessa sociala matbutiker som berörs av förslaget. För att bli medlem krävs också att vissa kriterier är uppfyllda såsom att ens inkomst inte överstiger ett tak. Vidare bör dagligvaruhandeln inte ha ett intresse av att donera livsmedel om det har en tydlig negativ påverkan på deras konkurrenssituation. Baserat på utredningens uppgifter bedömer regeringen också att den

omsättning som kan flyttas över från dagligvaruhandeln till dessa sociala matbutiker genom donationer är mycket liten relativt dagligvaruhandelns totala omsättning. Sammantaget bedömer regeringen därför den potentiella negativa effekten på konkurrensen bli begränsad.

Flera remissinstanser, som *Giva Sverige* och *Åtbart*, för fram att kravet på att mottagaren ska vara registrerad som godkänd gåvomottagare riskerar att utesluta andra lämpliga mottagare liksom befintliga donationssamarbeten. *Svensk Handel* anser att det redan finns en väl fungerande donationsverksamhet. Regeringen framhåller att samma regler som i dag fortsatt kommer att gälla för samarbeten med icke registrerade gåvomottagare. Regeringen bedömer därför att en eventuell effekt för andra lämpliga gåvomottagare bör bli begränsad.

7.3 Effekter för enskilda

Förslaget om förenklad vinstmarginalbeskattning

Företag som övergår från att redovisa mervärdesskatt enligt allmänna regler till förenklad vinstmarginalbeskattning kommer att kunna ta ut ett lägre belopp i mervärdesskatt på sin försäljning. Enligt utredningens bedömning kommer cirka hälften av skatteminskningen att slå igenom i konsumentpriserna. Regeringen delar utredningens bedömning att möjligheten för fler företag att redovisa enligt reglerna om förenklad vinstmarginalbeskattning kommer att påverka konsumentpriserna, och att den lägre beskattningen i hög grad kommer att slå igenom på priserna.

Utredningen bedömer även att den föreslagna beloppsgränsen, 10 000 kronor, i vissa fall kan medföra en påverkan på priset som privatpersoner kan få ut vid försäljning av begagnade varor. Enligt utredningen kan beloppsgränsen medföra att företag som köper begagnade varor i högre grad kommer att erbjuda ett pris strax under 10 000 kronor än strax över. Något som i förlängningen kan medföra viss prissänkning av begagnade varor. Regeringen delar utredningens bedömning att förslaget kan leda till en marginell prissänkning av begagnade varor som har ett värde runt beloppsgränsen 10 000 kronor.

Förslaget om ett kvalificerat undantag för donation av livsmedel

Utredningen refererar till data från Eurostat som visar att 2,8 procent av Sveriges befolkning att de inte har råd att äta kött, fisk, kyckling eller vegetariskt alternativ till varannan måltid – en fråga som brukar användas för att mäta allvarlig materiell fattigdom. Det motsvarar ungefär 300 000 personer. Vid ett antagande att de livsmedelsvolymerna som med förslaget kan komma att doneras fördelas på dessa personer innebär det cirka 36 kilo mat per person och år. Ställs denna mängd mat i relation till uppgifter från Jordbruksverket över totalkonsumtionen av livsmedel per person och år från 2022 utgör mängden omkring 7 procent av det totala matintaget över ett år. *Livsmedelsverket* framför att ökningen av de donerade livsmedlen

motsvarar cirka 20 miljoner måltider och att detta är en mycket stor ökning vilket regeringen instämmer i.

Eftersom förslaget bedöms medföra att större volymer livsmedel kan doneras kan även fler individer ta del av de donerade varorna. Baserat på betänkandets beräkningar i avsnitt 14.8.2. bedömer regeringen att förslaget innebär en ökad köpkraft för de individer som får köpa de donerade livsmedlen, en ökning vilken för individer med låga inkomster kan vara betydande.

7.4 Effekter för Skatteverket och allmänna förvaltningsdomstolar

Förslagen innebär att Skatteverket behöver informera om regeländringarna, vilket kommer att ingå i den anpassning som görs årligen till följd av ny eller ändrad lagstiftning. Förslagen kan också komma att innebära att fler organisationer ansöker om att bli godkända gåvomottagare. Regeringen bedömer att förslagen inte påverkar antalet mål hos de allmänna förvaltningsdomstolarna. Kostnader för myndigheterna till följd av förslagen hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

7.5 Övriga effekter

Regeringen bedömer att förslaget om förenklad vinstmarginalbeskattning inte har några betydande effekter för miljön.

Förslaget om ett kvalificerat undantag för donation av livsmedel innebär mervärdesskatterättsliga förenklingar och minskade skattekostnader vilket ökar incitamenten för aktörer i livsmedelskedjan att donera livsmedel som annars hade blivit avfall. Cirka 10 600 ton livsmedel bedöms kunna bli aktuella för donation i stället för att kasseras. En förutsättning för att erhålla positiva effekter på resursanvändningen är dock att det finns mottagare som är i behov av dessa livsmedel. *Sveriges Stadsmissioner* för fram att om de donerade livsmedlen ökar så kan Matmissionen expandera och förmedla en större mängd livsmedel till verksamheter och hushåll. Regeringen instämmer därför i det *Forum – idéburna organisationer med social inriktning* lyfter att förslaget även har indirekta positiva effekter genom ökad arbetsträning och social inkludering i de organisationer som tar emot livsmedelsdonationerna. Regeringen bedömer att förslaget om ett kvalificerat undantag för donation av livsmedel inte har några betydande effekter på utsläppen av växthusgaser.

Utifrån utredningens kartläggning bedömer regeringen att förslaget om ett kvalificerat undantag för donation av livsmedel kan leda till att skatteundandragandet minskar något. Utredningen bedömer att det förekommer donationer av livsmedel idag som felaktigt inte uttagsbeskattas. Dessa donationer bör till största delen kunna doneras utan mervärdesskattekonsekvenser med förslaget varför de inte längre utgör skatteundandragande. Storleken på det minskade skatteundandragandet

har utredningen inte kunnat bedöma men regeringen bedömer utifrån utredningens uppgifter att det endast rör sig om begränsade belopp.

Ekobrottsmyndigheten anser att ideella föreningar används för ekonomisk brottslighet och ser därför en betydande risk för att förslagen om förenklad vinstmarginalbeskattning används för ekonomisk brottslighet. Eftersom vinstmarginalbeskattning endast kan tillämpas av beskattningsbara återförsäljare bedömer regeringen att risken för ökad ekonomisk brottslighet är liten. Ekobrottsmyndigheten ser även en risk för ökad penningtvätt då begagnat handeln vid inköp från privatpersoner innebär sämre kontrollmöjligheter. Förslaget bedöms inte påverka storleken på begagnatmarknaden varför regeringen inte heller bedömer att risker för ökad penningtvätt kopplade till begagnatmarknaden påverkas.

Regeringen bedömer att förslaget inte har någon påverkan på sysselsättningen, ekonomisk jämställdhet, integrationen eller det kommunala självstyret.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200)

10 kap.

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om generell skatteplikt i 2 § och om undantag från skatteplikt som avser

- postområdet (4 och 5 §§),
- området för sjukvård och tandvård (6–13 §§),
- området för social omsorg (14 §),
- utbildningsområdet (15–18 §§),
- tjänster inom fristående grupper (19 §),
- massmedieområdet (20–27 §§),
- idrottsområdet (28 och 29 §§),
- kulturområdet (30 och 31 §§),
- försäkringsområdet (32 §),
- området för finansiella tjänster (33 §),
- sedlar, mynt, lotterier, gravskötsel och guld (34 §),
- fastighetsområdet (35 och 36 §§),
- leverans av vissa tillgångar (37–39 §§),
- *överlåtelse av livsmedel utan ersättning till vissa mottagare (39 a §)*,
- statens och kommuners uttag (40 och 41 §§),
- unionsinterna transaktioner (42–52 §§),
- import (53–63 §§),
- export (64–67 §§),
- tjänster i samband med export eller import av varor (68 §),
- fartyg och luftfartyg (69–77 §§),
- transaktioner som likställs med export (78–94 §§),
- förmedlingstjänster som avser vissa undantagna transaktioner eller transaktioner gjorda utanför EU (95 §),
- exportbutiker (96 §), och

– leverans till beskattningsbara personer som använder ett elektroniskt gränssnitt (97 §).

I paragrafen anges kapitlets innehåll.

Paragrafen ändras på så sätt att en ny strecksats läggs till om undantag från skatteplikt vid överlåtelse av livsmedel utan ersättning till vissa mottagare.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Undantag för överlåtelse av livsmedel utan ersättning till vissa mottagare

39 a § *Från skatteplikt undantas sådan överlåtelse av livsmedel utan ersättning som likställs med leverans av varor mot ersättning om mottagaren*

1. är en godkänd gåvomottagare enligt lagen (2019:453) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva, och

2. främjar eller helt eller delvis bedriver sådan social hjälpverksamhet som avses i 7 kap. 4 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Med livsmedel avses de varor som omfattas av reducerad skattesats enligt 9 kap. 3 §.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om undantag från skatteplikt.

Enligt *första stycket* undantas överlåtelse av livsmedel utan ersättning från skatteplikt om mottagaren är en godkänd gåvomottagare enligt lagen (2019:453) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva och främjar eller helt eller delvis bedriver sådan social hjälpverksamhet som avses i 7 kap. 4 § inkomstskattelagen (1999:1229). Bestämmelsen innebär att livsmedelsdonationer till vissa mottagare inte ska uttagsbeskattas.

Med överlåtelse av livsmedel utan ersättning avses uttag av varor enligt 5 kap. 9 § första stycket 2. Av 5 kap. 8 § följer att uttag av varor likställs med leverans av varor mot ersättning och därmed utgör en beskattningsbar transaktion som är föremål för mervärdesskatt. Undantaget från skatteplikt innebär att en sådan överlåtelse av livsmedel inte ska beskattas.

För att undantaget från skatteplikt ska gälla måste livsmedlet ges till en mottagare som är godkänd gåvomottagare och som främjar eller bedriver social hjälpverksamhet. Hänvisningen till lagen om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva syftar endast till att avgränsa vilka mottagare som omfattas och innebär inte att de inkomstskatterättsliga bestämmelserna om skattereduktion för gåva blir tillämpliga.

Av *andra stycket* framgår att undantaget från skatteplikt gäller sådana livsmedel som omfattas av en reducerad skattesats enligt bestämmelserna i 9 kap. 3 § som träder i kraft den 1 januari 2028 enligt SFS 2026:119.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

13 kap.

10 § En beskattningsbar person får göra avdrag för ingående skatt som är hänförlig till sådana transaktioner som avses i 6 och 8 §§, i den utsträckning den beskattningsbara personen använder varorna och tjänsterna för sina transaktioner inom landet som är undantagna från skatteplikt i enlighet med någon av följande bestämmelser i 10 kap.:

- 13 § om läkemedel,
  - 26 § första stycket 2 om framställning och distribution av periodiska publikationer,
  - 34 § 4 om leverans av guld till Sveriges riksbank,
  - 39 a § om överlåtelse av livsmedel utan ersättning till vissa mottagare,
  - 42 eller 46 § om unionsinterna leveranser av varor,
  - 52 § om transporttjänster – Azorerna och Madeira,
  - 63 § om tjänster som ingår i beskattningsunderlaget för import,
  - 64, 65, 66 eller 67 § om export,
  - 68 § om tjänster i samband med export eller import av varor,
  - 69 eller 70 § om leverans av fartyg eller luftfartyg och utrustning till dessa,
  - 71 eller 72 § om varor för förbrukning och försäljning ombord på fartyg och luftfartyg,
  - 73 § om varor för förbrukning och försäljning ombord på krigsfartyg,
  - 74 § om tjänster som avser fartyg eller luftfartyg,
  - 75 § om tjänster av mäklare och andra förmedlare,
  - 76 eller 77 § om vissa leveranser av varor avseende fartyg och luftfartyg,
  - 78 § om leverans av motorfordon till utländska beskickningar m.fl.,
  - 84 § om leverans av varor till beskickningar, konsulat, EU-organ och andra internationella organisationer,
  - 88 § om leverans av varor till Europeiska kommissionen, EU-organ eller byråer för att hantera covid-19-pandemin,
  - 89, 90 eller 91 § om tjänster som tillhandahålls EU, EU-organ och andra internationella organisationer,
  - 92 § om väpnade styrkor som tillhör ett annat EU-land,
  - 93 eller 93 a § om väpnade styrkor som tillhör part i Nato,
  - 94 § om vissa väpnade styrkor stationerade på Cypern,
  - 95 § om förmedlingstjänster som avser vissa undantagna transaktioner eller transaktioner gjorda utanför EU,
  - 96 § om exportbutiker, eller
  - 97 § om leveranser vid användning av ett elektroniskt gränssnitt.
- Första stycket gäller även sådana transaktioner som är undantagna från skatteplikt i enlighet med 11 kap. 4 och 5 §§ om varor i vissa lager.

I paragrafen finns bestämmelser om avdragsrätt för transaktioner som är undantagna från skatteplikt, s.k. kvalificerade undantag.

Genom en ändring i *första stycket* läggs 10 kap. 39 a § till i uppräknningen. Det innebär att en beskattningsbar person får göra avdrag för ingående skatt även om livsmedlet används för transaktioner inom landet som är undantagna från skatteplikt i enlighet med 10 kap. 39 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

20 kap.

14 § När flera varor köps eller säljs samtidigt utan att de enskilda varornas pris är känt *eller när en vara vars inköpspris inte överstiger 10 000 kronor köps eller säljs*, utgörs beskattningsunderlaget av den sammanlagda vinstmarginalen för sådana varor, minskad med den mervärdesskatt som hänförs till vinstmarginalen, under redovisningsperioden enligt 26 kap. 10–16 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244), om inte annat följer av tredje stycket. Om olika skattesatser är tillämpliga, ska beskattningsunderlaget fördelas efter skattesats. Om det behövs får fördelningen bestämmas genom uppdelning efter skälig grund.

Om inköp eller försäljningar av varor enligt första stycket utgör den *så gott som utslutande* delen av en återförsäljares inköp eller försäljningar under

redovisningsperioden, får även andra leveranser som avses i 2 eller 4 § ingå i beskattningsunderlaget.

Första och andra styckena gäller i fråga om motorfordon bara om de har förvärvats för att efter skrotning säljas i delar.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillämpningen av förenklad vinstmarginalbeskattning.

Ändringen i *första stycket* innebär att även varor vars inköpspris inte överstiger 10 000 kronor ska ingå i beskattningsunderlaget för förenklad vinstmarginalbeskattning. Det innebär att återförsäljaren inte kan välja att i stället tillämpa normal vinstmarginalbeskattning för sådana varor. En beskattningsbar återförsäljare har dock alltid rätt att i stället för bestämmelserna om vinstmarginalbeskattning tillämpa de allmänna bestämmelserna i ML, dvs. beräkna beskattningsunderlaget utifrån hela försäljningspriset för den sålda varan.

Ändringen i *andra stycket* innebär att en beskattningsbar återförsäljare får välja att tillämpa förenklad vinstmarginalbeskattning även för varor som annars omfattas av normal vinstmarginalbeskattning när inköp eller försäljningar av varor enligt första stycket utgör den så gott som uteslutande delen av återförsäljarens inköp eller försäljningar under redovisningsperioden. Med ”så gott som uteslutande” avses minst 90 procent av värdet på varorna eller antalet varor.

Övervägandena finns i avsnitt 4.2 och 4.3.

15 § Om värdet av inköp av varor som avses i 14 § under en redovisningsperiod överstiger värdet av försäljningar av sådana varor under perioden, får det överskjutande beloppet läggas till värdet av inköpen under *den* efterföljande *perioden*, om beskattningsunderlaget bestäms enligt 14 § första eller andra stycket och inköpen är hänförliga till samma skattesats.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur en negativ vinstmarginal vid förenklad vinstmarginalbeskattning kan hanteras.

Genom ändringen förtydligas att ett överskjutande belopp som uppkommer vid beräkningen av beskattningsunderlaget under en redovisningsperiod enligt 20 kap. 14 § får läggas till värdet av inköpen under den efterföljande perioden. Om en negativ vinstmarginal uppkommer vid beräkningen av beskattningsunderlaget även under den perioden får det överskjutande beloppet läggas till värdet av inköpen under nästföljande period osv. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2028.
2. För varor som har levererats till en beskattningsbar återförsäljare före ikraftträdandet gäller 20 kap. 14 § första stycket i den äldre lydelsen.
3. I övrigt gäller äldre bestämmelser fortfarande för mervärdesskatt som avser beskattningsbara transaktioner för vilka den beskattningsgrundande händelsen inträffat före ikraftträdandet.

Enligt *första punkten* träder lagen i kraft den 1 januari 2028.

Enligt *andra punkten* gäller 20 kap. 14 § första stycket i den äldre lydelsen för varor som har levererats till en beskattningsbar återförsäljare före ikraftträdandet. Det innebär att en vara med ett inköpspris som inte överstiger 10 000 kronor som har levererats till en återförsäljare före den 1 januari 2028 men säljs först från och med denna dag, ska beskattas enligt bestämmelserna om normal vinstmarginalbeskattning.

Enligt *tredje punkten* gäller i övrigt äldre bestämmelser fortfarande för mervärdesskatt som avser beskattningsbara transaktioner för vilka den beskattningsgrundande händelsen inträffat före ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

Sammanfattning av betänkandet Enklare mervärdesskatteregler vid försäljning av begagnade varor och donation av livsmedel (SOU 2025:30)

Utredningens uppdrag

Utredningens uppdrag är att utreda om mervärdesskattereglerna för gåvor och försäljning av begagnade varor kan förenklas och bli mer förutsebara för att bl.a. minska den administrativa bördan för berörda företag. Enkla och förutsebara regler vid gåvor och försäljning av begagnade varor kan bidra till att produkter används på ett mer effektivt och hållbart sätt.

Genom att förenkla mervärdesskattereglerna för företag som säljer begagnade varor kan ett mer varaktigt användande av produkter som är lämpade för återanvändning främjas. Utredningen ska därför bl.a. ta ställning till om bestämmelserna om förenklad vinstmarginalbeskattning kan utformas på ett sätt som underlättar försäljningen av begagnade varor som är lämpade för återanvändning.

Dessutom bör mervärdesskattereglerna underlätta att redan producerade varor används när det är möjligt, t.ex. genom att varor som annars skulle kasseras i stället doneras till välgörenhet. Utredningen ska därför bl.a. ta ställning till om regelverket kring uttagsbeskattning kan utformas så att mervärdesskattekonsekvenserna vid företags gåvor av varor till hjälporganisationer och liknande blir mer förutsebara för att på så vis öka incitamenten att donera varor.

I utredningens uppdrag ligger också att analysera och beakta vilka effekter ändrade regler kan ha på administrativ börda och resursanvändning samt överväga hur risken för fel och fusk bör motverkas. Om det bedöms möjligt och lämpligt ska utredningen lämna nödvändiga författningsförslag.

Försäljning av begagnade varor

Regler om vinstmarginalbeskattning

Ett företag ska redovisa utgående skatt vid försäljningen av såväl nya som begagnade varor. När en återförsäljare köper en begagnad vara från en privatperson kan återförsäljaren inte göra avdrag för ingående skatt. Varan är dock belastad med den mervärdesskatt som privatpersonen betalade när han eller hon köpte varan. En dold mervärdesskatt ingår därför i försäljningspriset när återförsäljaren säljer vidare varan. För att undvika dubbelbeskattning, dvs. att mervärdesskatt tas ut på den dolda mervärdesskatten, finns reglerna om vinstmarginalbeskattning.

Reglerna om vinstmarginalbeskattning innebär i korthet att mervärdesskatt beräknas utifrån återförsäljarens vinstmarginal (skillnaden mellan försäljningspris och inköpspris), till skillnad från i normalfallet då mervärdesskatt tas ut på hela försäljningspriset. På så vis undviks att

samma värde blir beskattat två gånger, först vid försäljningen av varan till konsument när den är ny och sedan när den säljs begagnad av företaget.

Vid normal vinstmarginalbeskattning beräknas vinstmarginalen för varje enskild vara för sig. Det innebär att företaget behöver veta såväl inköpspris som försäljningspris för varje enskild produkt. I många fall kan detta innebära betydande administrativa kostnader för företagen.

I vissa fall får dock ett förenklat förfarande användas. Då beräknas vinstmarginalen på skillnaden mellan den sammanlagda inköpssumman och den sammanlagda försäljningssumman under en redovisningsperiod (förenklad vinstmarginalbeskattning). Enligt de svenska reglerna får förenklad vinstmarginalbeskattning användas när flera varor köps eller säljs samtidigt utan att de enskilda varornas pris är känt.

Företagens användning av vinstmarginalbeskattning

Användningen av vinstmarginalbeskattning har ökat under det senaste decenniet, både sett till antalet företag och till storleken på beskattningsunderlaget. År 2023 använde cirka 5 500 företag (utanför handeln med motorfordon och resetjänster) vinstmarginalbeskattning, med ett samlat beskattningsunderlag på cirka 2,1 miljarder kronor. Ungefär hälften av dessa företag använder sig av det förenklade förfarandet och ungefär hälften av det normala förfarandet. De företag som använder det förenklade förfarandet är i genomsnitt något mindre och handlar med varor av lägre värde än de som använder det normala förfarandet.

Utredningens kartläggning pekar på att förutsättningarna för att använda vinstmarginalbeskattning skiljer sig åt mellan små och stora företag. Bland de riktigt små företagen förefaller kunskapen om möjligheten att använda vinstmarginalbeskattning vara låg. Även de praktiska svårigheterna med att föra register över inköps- och försäljningspriser uppfattas som betungande. Hos små, mellanstora och stora företag bedöms kunskapen om regelverket vara förhållandevis god men behovet av investeringar i t.ex. affärssystem utgör hinder för att använda vinstmarginalbeskattning.

Utrymme i EU:s mervärdesskattedirektiv för utformning av ett förenklat förfarande

Reglerna om mervärdesskatt är i hög grad harmoniserade inom EU. Svenska mervärdesskatteregler styrs därför till stor del av mervärdesskattedirektivet. I mervärdesskattedirektivet ges medlemsstaterna möjlighet att utforma bestämmelser om när förenklad vinstmarginalbeskattning ska tillämpas, ett s.k. förenklat förfarande.

I uppdraget har ingått att undersöka och redogöra för hur regler om förenklad vinstmarginalbeskattning är utformade i andra länder – i synnerhet de länder vars lagstiftning eller förhållanden i övrigt bedöms jämförbara med Sverige. Flera av de EU-länder vars regler har undersökts har ett gränsbelopp, dvs. vinstmarginalen beräknas för en redovisningsperiod för varor som har ett lägre värde (Irland, Luxemburg, Tyskland och Österrike).

I andra länder är det förenklade förfarandet inte tvingande och inte heller begränsat till att gälla vissa transaktioner eller vissa kategorier av beskattningsbara återförsäljare (Danmark, Finland och Frankrike). Det

innebär att företag som säljer begagnade varor fritt kan välja mellan att tillämpa normal eller förenklad vinstmarginalbeskattning.

I Nederländerna finns en lista med varor för vilka reglerna om förenklad vinstmarginalbeskattning ska tillämpas.

Utredningen anser att det följer av mervärdesskattedirektivets ordalydelse att det förenklade förfarandet är tvingande och ska begränsas till att gälla vissa kategorier av företag eller vissa transaktioner. Utredningen bedömer därför att direktivet inte ger utrymme för ett regelverk där företag fritt kan välja mellan att tillämpa normal eller förenklad vinstmarginalbeskattning. Vidare innebär förenklad vinstmarginalbeskattning ett undantag från huvudregeln att mervärdesskatt ska beräknas för varje transaktion. Utredningen bedömer därför att förenklad vinstmarginalbeskattning endast får omfatta fall där det föreligger svårigheter att beräkna skatten för varje enskild vara.

Det förenklade förfarandet utvidgas

Enligt dagens regler ska förenklad vinstmarginalbeskattning användas när priset för den enskilda varan inte är känt. Utredningen bedömer att det även är svårt att beräkna skatten för varor med ett lägre värde och föreslår därför att det förenklade förfarandet utvidgas till att också gälla för varor med ett inköpspris som inte överstiger 10 000 kronor. Vinstmarginalen för dessa varor ska alltså beräknas per redovisningsperiod och inte för varje enskild vara. Utredningen bedömer att förslaget underlättar för företagen och försäljningen av begagnade varor. Förslaget bedöms innebära ökad lönsamhet för de företag som berörs av förslaget.

Konsekvenser av utredningens förslag

Utredningen bedömer att fler företag kommer kunna använda det förenklade förfarandet till följd av förslaget. Det bedöms leda till en ökad tillämpning av vinstmarginalbeskattningen generellt och det förenklade förfarandet specifikt. Antalet företag som använder sig av någon form av vinstmarginalbeskattning bedöms öka från cirka 5 450 till cirka 6 450 och andelen av dessa som använder det förenklade förfarandet bedöms öka från cirka 50 procent till 95 procent.

Den ökade användningen av vinstmarginalbeskattning bedöms ge upphov till en negativ offentligfinansiell effekt på cirka 49 miljoner kronor per år.

Förslaget bedöms förenkla för företagen genom att de inte längre behöver följa enskilda varor. De minskade kostnaderna bedöms uppgå till cirka 37 miljoner kronor. De minskade administrativa kostnaderna och de minskade skattekostnaderna bedöms delvis övervältras till konsumenterna i form av 0,6 procent lägre priser på begagnade varor. Det bedöms leda till att konsumtionen av begagnade varor ökar, delvis på bekostnad av nya varor vilket leder till något minskade utsläpp och minskad resursförbrukning.

Förslaget bedöms också jämna ut konkurrensvillkoren. Dels mellan den kommersiella begagnathandeln och den skattebefriade handeln som bedrivs av ideella föreningar och privatpersoner, dels mellan nya och begagnade varor.

Donation av varor

Donationer uttagsbeskattas i vissa fall

Om ett företag donerar varor till en hjälporganisation eller liknande blir reglerna om uttag av varor aktuella. Donationen, dvs. uttaget, kan i vissa fall likställas med en leverans av varor mot ersättning och alltså medföra en skyldighet att betala mervärdesskatt. Ett beskattningsunderlag ska då beräknas som baserar sig på varornas värde vid uttagstillfället. Om uttaget inte skulle beskattas skulle företaget få avdrag för ingående skatt trots att varorna inte använts för företagets beskattade transaktioner. Syftet med uttagsbeskattningen är alltså att neutralisera avdraget för den ingående skatten.

Det är många gånger svårt för företaget att bedöma varornas värde vid uttagstillfället och därmed också vilka mervärdesskattekonsekvenser som en donation innebär. Mervärdesskattereglerna kan i dessa fall innebära att varor som skulle kunna komma till användning i stället kasseras. Tydligare och enklare regler skulle minska företagets kostnader och öka incitamenten att donera varor till hjälporganisationer och liknande. Det skulle i sin tur öka samhällsnyttan, t.ex. genom hjälp till människor i utsatthet och en mer hållbar resursanvändning.

Företagens hantering av donationer

Utredningens kartläggning av företagets donationer pekar på att förhållandevis många företag donerar varor till olika former av ideella föreningar, bland annat hjälporganisationer. Det är vanligare att stora företag donerar varor än att små företag gör det. Däremot verkar det vara mycket ovanligt att företagen redovisar donationerna som uttag i sin deklaration. Det bedöms också finnas företag som avstår från att donera eftersom de är osäkra på mervärdesskattekonsekvenserna.

Utrymme i EU:s mervärdesskattedirektiv för en mer förutsebar utformning av regelverket kring uttagsbeskattning

Reglerna om mervärdesskatt är i hög grad harmoniserade inom EU. Svenska mervärdesskatte regler styrs därför till stor del av mervärdesskattedirektivet. Utredningen har utrett tillämpningsområdet för bestämmelsen om uttag av varor i mervärdesskattedirektivet. Enligt direktivet likställs donationer och andra uttag normalt med leverans av varor mot ersättning. Med andra ord är donationen en beskattningsgrundande händelse som innebär att mervärdesskatt ska betalas. En donation kan dock undantas från beskattning om donationen omfattas av undantaget för gåvor av mindre värde. Undantaget bedöms dock ha ett begränsat tillämpningsområde vid donationer till hjälporganisationer och liknande. Utredningens sammantagna bedömning är att det inte förenligt med mervärdesskattedirektivet att införa ett särskilt undantag för donationer, utöver det för gåvor av mindre värde.

Utredningen har också utrett om beräkningen av beskattningsunderlaget kan göras mer förutsebar. Det är dock i viss utsträckning ofrånkomligt att värderingen av varor som doneras ger upphov till osäkerhet när det gäller mervärdesskattekonsekvenserna. Utredningen bedömer därför att det är

mycket svårt att genom föreskrifter ordna så att denna osäkerhet försvinner.

Genom skattesatsdirektivet har ändringar i mervärdesskattedirektivet införts som ger medlemsstaterna möjlighet att införa ett s.k. kvalificerat undantag på vissa leveranser av varor eller tillhandahållanden av tjänster. Undantaget innebär en nollskattesats på leveransen eller tillhandahållandet samtidigt som den beskattningsbara personen ges rätt till avdrag för ingående skatt. Livsmedel är en av de varor som omfattas av möjligheten till ett kvalificerat undantag. Utredningen bedömer att det är möjligt att införa ett kvalificerat undantag för donationer i mervärdesskattelagen. Ett sådant undantag skulle innebära mer förutsebara mervärdesskattekonsekvenser vid donationer av varor som omfattas av undantaget.

Donation av livsmedel undantas skatteplikt och ger det givande företaget rätt till avdrag för ingående skatt

Utredningen föreslår att ett kvalificerat undantag ska gälla för donationer av livsmedel till allmännyttiga stiftelser och ideella föreningar samt registrerade trossamfund. Som förutsättning ska gälla att mottagaren är sådan godkänd mottagare av gåvor som ger rätt till skattereduktion för fysiska personer. För att donationen ska undantas skatteplikt ska mottagaren dessutom främja eller bedriva social hjälpverksamhet. Trots att transaktionen undantas från skatteplikt föreslås att företaget också får göra avdrag för den ingående skatt som är hänförlig till transaktionen. Av de varor som får omfattas av ett kvalificerat undantag bedömer utredningen att livsmedel är den vara som är lämplig för ett kvalificerat undantag.

I dag gäller att livsmedel som värderas till noll kronor inte uttagsbeskattas. Skatteverket har uttalat att detta gäller livsmedel nära bästföredatum eller sista förbrukningsdag. Förslaget innebär att företag som vill donera livsmedel inte behöver göra en bedömning av varornas värde. Mervärdesskattekonsekvenserna blir därmed mer förutsebara även för andra livsmedel än sådana som snart är utgångna, t.ex. livsmedel där förpackningen är trasig.

Konsekvenser av utredningens förslag

Förslaget innebär att mervärdesskattekonsekvenserna vid donationer av livsmedel blir mer förutsebara, vilket minskar företagens administrativa kostnader. Vidare bedöms förslaget öka incitamenten att donera livsmedel och på så vis bidra till en ökad samhällsnytta. Det bedöms på sikt leda till att uppskattningsvis ytterligare 10 600 ton livsmedel per år doneras, livsmedel som till stor del annars hade blivit avfall. Konsumtion av dessa skattebefriade livsmedel bedöms ersätta konsumtion som i dag är skattepliktig vilket ger upphov till en årlig negativ offentligfinansiell effekt på cirka 24 miljoner kronor. Förslaget bedöms också ge upphov till en negativ offentligfinansiell effekt på 0,3 miljoner kronor årligen till följd av att vissa donationer inte längre behöver uttagsbeskattas.

Förslaget bedöms påverka företagen genom minskade kostnader för avfallshantering. Vissa företag, som i dag lägger resurser på att försöka

förutse mervärdesskattekonsekvenserna för sådana donationer som berörs av förslaget bedöms också få minskade kostnader. Bilaga 1

Livsmedlen som doneras bedöms förbättra tillgången till livsmedel bland individer som har svårt att få sina inkomster att räcka till. Förslaget innebär också att livsmedelssvinnet bedöms minska vilket bedöms vara positivt ur resurseffektivitetssynpunkt. Förslaget bedöms också minska utsläppen av koldioxid något.

Betänkandets lagförslag

Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200)

Härigenom föreskrivs² i fråga om mervärdesskattelagen (2023:200)

dels att 10 kap. 1 §, 13 kap. 10 §, 20 kap. 14 och 15 §§ ska ha följande lydelse

dels att det införs en ny paragraf, 10 kap. 98 §, och närmast före nya 10 kap. 98 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om generell skatteplikt i 2 § och om undantag från skatteplikt som avser

- postområdet (4 och 5 §§),
- området för sjukvård och tandvård (6–13 §§),
- området för social omsorg (14 §),
- utbildningsområdet (15–18 §§),
- tjänster inom fristående grupper (19 §),
- massmedieområdet (20–27 §§),
- idrottsområdet (28 och 29 §§),
- kulturområdet (30 och 31 §§),
- försäkringsområdet (32 §),
- området för finansiella tjänster (33 §),
- sedlar, mynt, lotterier, gravskötsel och guld (34 §),
- fastighetsområdet (35 och 36 §§),
- leverans av vissa tillgångar (37–39 §§),
- statens och kommuners uttag (40 och 41 §§),
- unionsinterna transaktioner (42–52 §§),
- import (53–63 §§),
- export (64–67 §§),
- tjänster i samband med export eller import av varor (68 §),
- fartyg och luftfartyg (69–77 §§),
- transaktioner som likställs med export (78–94 §§),
- förmedlingstjänster som avser vissa undantagna transaktioner eller transaktioner gjorda utanför EU (95 §),
- exportbutiker (96 §), *och* exportbutiker (96 §),
- leverans till beskattningsbara personer som använder ett elektroniskt gränssnitt (97 §), *och* leverans till beskattningsbara personer som använder ett elektroniskt gränssnitt (97 §), *och*
- överlåtelse av livsmedel utan ersättning till vissa mottagare (98 §).

² Jfr rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt, i lydelsen enligt rådets direktiv (EU) 2022/890.

Undantag från skatteplikt vid överlåtelse av livsmedel utan ersättning till vissa mottagare

98 §

Från skatteplikt undantas överlåtelse av livsmedel utan ersättning till en mottagare som

1. är en godkänd gåvomottagare enligt lagen (2019:453) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva, och

2. främjar eller helt eller delvis bedriver sådan social hjälpverksamhet som avses i 7 kap. 4 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Med livsmedel avses de varor som är föremål för reducerad skattesats enligt 9 kap. 3 §.

13 kap.

10 §

En beskattningsbar person får göra avdrag för ingående skatt som är hänförlig till sådana transaktioner som avses i 6 och 8 §§, i den utsträckning den beskattningsbara personen använder varorna och tjänsterna för sina transaktioner inom landet som är undantagna från skatteplikt i enlighet med någon av följande bestämmelser i 10 kap.:

- 13 § om läkemedel,
- 26 § första stycket 2 om framställning och distribution av periodiska publikationer,
- 34 § 4 om leverans av guld till Sveriges riksbank,
- 42 eller 46 § om unionsinterna leveranser av varor,
- 52 § om transporttjänster – Azorerna och Madeira,
- 63 § om tjänster som ingår i beskattningsunderlaget för import,
- 64, 65, 66 eller 67 § om export,
- 68 § om tjänster i samband med export eller import av varor,
- 69 eller 70 § om leverans av fartyg eller luftfartyg och utrustning till dessa,
- 71 eller 72 § om varor för förbrukning och försäljning ombord på fartyg och luftfartyg,
- 73 § om varor för förbrukning och försäljning ombord på krigsfartyg,
- 74 § om tjänster som avser fartyg eller luftfartyg,
- 75 § om tjänster av mäklare och andra förmedlare,
- 76 eller 77 § om vissa leveranser av varor avseende fartyg och luftfartyg,
- 78 § om leverans av motorfordon till utländska beskickningar m.fl.,
- 84 § om leverans av varor till beskickningar, konsulat, EU-organ och andra internationella organisationer,
- 88 § om leverans av varor till Europeiska kommissionen, EU-organ eller byråer för att hantera covid-19-pandemin,

- 89, 90 eller 91 § om tjänster som tillhandahålls EU, EU-organ och andra internationella organisationer,
- 92 § om väpnade styrkor som tillhör ett annat EU-land,
- 93 § om väpnade styrkor som tillhör part i Nato,
- 94 § om vissa väpnade styrkor stationerade på Cypern,
- 95 § om förmedlingstjänster som avser vissa undantagna transaktioner eller transaktioner gjorda utanför EU,
- 96 § om exportbutiker, *eller* – 96 § om exportbutiker,
- 97 § om leveranser vid användning av ett elektroniskt gränssnitt, *eller* – 97 § om leveranser vid användning av ett elektroniskt gränssnitt, *eller*
- 98 § om överlåtelse av livsmedel utan ersättning till vissa mottagare.

Första stycket gäller även sådana transaktioner som är undantagna från skatteplikt i enlighet med 11 kap. 4 och 5 §§ om varor i vissa lager.

20 kap.

14 §

När flera varor köps eller säljs samtidigt utan att de enskilda varornas pris är känt, utgörs beskattningsunderlaget av den sammanlagda vinstmarginalen för sådana varor, minskad med den mervärdesskatt som hänför sig till vinstmarginalen, under redovisningsperioden enligt 26 kap. 10–16 §§ skatteförordningen (2011:1244), om inte annat följer av tredje stycket. Om olika skattesatser är tillämpliga, ska beskattningsunderlaget fördelas efter skattesats. Om det behövs får fördelningen bestämmas genom uppdelning efter skälig grund.

Om inköp eller försäljningar av varor enligt första stycket utgör den huvudsakliga delen av en återförsäljares inköp eller försäljningar under redovisningsperioden, får även andra leveranser som avses i 2 eller 4 § ingå i beskattningsunderlaget.

Första och andra styckena gäller i fråga om motorfordon bara om de har förvärvats för att efter skrotning säljas i delar.

Beskattningsunderlaget utgörs av den sammanlagda vinstmarginalen, minskad med den mervärdesskatt som hänför sig till vinstmarginalen, under redovisningsperioden enligt 26 kap. 10–16 §§ skatteförordningen (2011:1244), när

1. flera varor köps eller säljs samtidigt utan att de enskilda varornas pris är känt, eller

2. varans inköpspris inte överstiger 10 000 kronor.

Om olika skattesatser är tillämpliga, ska beskattningsunderlaget fördelas efter skattesats. Om det behövs får fördelningen bestämmas genom uppdelning efter skälig grund.

Om inköp eller försäljningar av varor enligt första stycket utgör den så gott som uteslutande delen av en återförsäljares inköp eller försäljningar under redovisningsperioden, får även andra leveranser som avses i 2 eller 4 § ingå i beskattningsunderlaget.

Första–tredje styckena gäller i fråga om motorfordon bara om de har förvärvats för att efter skrotning säljas i delar.

Om värdet av inköp av varor som avses i 14 § under en redovisningsperiod överstiger värdet av försäljningar av sådana varor under perioden, får det överskjutande beloppet läggas till värdet av inköpen under en efterföljande period, om beskattningsunderlaget bestäms enligt 14 § första *eller andra* stycket och inköpen är hänförliga till samma skattesats.

Om värdet av inköp av varor som avses i 14 § under en redovisningsperiod överstiger värdet av försäljningar av sådana varor under perioden, får det överskjutande beloppet läggas till värdet av inköpen under efterföljande period, om beskattningsunderlaget bestäms enligt 14 § första, *andra eller tredje* stycket och inköpen är hänförliga till samma skattesats.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026 i fråga om 10 kap. 1 och 98 §§ samt 13 kap. 10 §, och i övrigt den 1 januari 2027.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för mervärdesskatt som avser beskattningsbara transaktioner för vilka den beskattningsgrundande händelsen inträffat före ikraftträdandet.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden över betänkandet Enklare mervärdeskatte-regler vid försäljning av begagnade varor och donation av livsmedel (SOU 2025:30) kommit in från Avfall Sverige, Bokföringsnämnden, Dagligvaruleverantörerna, Ekobrottsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket (numera Statskontoret), Elektronikbranschen, FAR, Fastighetsägarna i Sverige, Forum – idéburna organisationer med social inriktning, Företagarna, Förvaltningsrätten i Malmö, Giva Sverige, Göteborgs universitet (juridiska fakulteten), Kammarrätten i Stockholm, Kommerskollegium, Konjunkturinstitutet, Konkurrensverket, Konsumentverket, Livsmedelsverket, Naturvårdsverket, Näringslivets Skattedelegation, Regelrådet, Skatteverket, Småföretagarnas Riksförbund, Srf konsulterna, Statistiska centralbyrån, Svensk Dagligvaruhandel, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, Sveriges Stadsmissioner, Tillväxtverket, Svenska kyrkan, Återvinningsindustrierna och Ätbart.

Därutöver har yttranden kommit in från Byggföretagen och Sveriges Bilåtervinnarens Riksförbund.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Lantbrukarnas Riksförbund, Livsmedelsföretagen, Näringslivets Regelnämnd, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges Konsumenter och TEKO – Sveriges Textil och Modeföretag.